



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Wiceprezes NIK
Piotr Miklis

KNO.411.1.1.2025

Pani
Marta Cienkowska
Minister Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**I/25/001/KNO – Przygotowanie i realizacja inwestycji pn. Odbudowa Pałacu
Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
tel. 48224445661, kno@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ¹ , ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marta Cienkowska, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego ² , od dnia 24 lipca 2025 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Hanna Wróblewska (od dnia 13 maja 2024 r. do dnia 24 lipca 2025 r., Bartłomiej Sienkiewicz (od dnia 13 grudnia 2023 r. do dnia 13 maja 2024 r.), Dominika Chorościńska (od dnia 27 listopada 2023 r. do dnia 13 grudnia 2023 r.), Piotr Gliński (od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 27 listopada 2023 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki prawno-organizacyjne prowadzenia inwestycji 2. Wydatkowanie środków publicznych na zadania związane z inwestycjami 3. Nadzór nad Spółką Celową i kontrola jej funkcjonowania
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2025 r., z uwzględnieniem działań wcześniejszych i późniejszych, mających związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Olga Michalecka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KNO/39/2025 z 6 czerwca 2025 r. 2. Monika Łukaszewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/40/2025 z 6 czerwca 2025 r. 3. Robert Mierzejewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/41/2025 z 6 czerwca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ W okresie od 1 marca 2021 r. do 26 października 2021 r. – Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Dalej: MKiDN, Ministerstwo.

² Dalej: Minister.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – w ramach realizacji zadania w zakresie inwestycji związanej z odbudową Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie⁵ – zapewnił warunki prawno-organizacyjne funkcjonowania Pałac Saski spółki z o.o.⁶, a także finansował działania związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, przekazując środki publiczne Spółce w formie dotacji celowych, co pozwoliło na rozpoczęcie procesu inwestycyjnego. Jednak podejmowane przez Ministra działania nie doprowadziły jak dotąd do oszacowania rzeczywistych środków finansowych, jakie mają zostać wydatkowane na realizację zadania, a skala i dotychczasowe zaawansowanie inwestycji stwarzają ryzyko niedotrzymania terminu jej zakończenia w planowanej dacie 31 grudnia 2030 r.

Minister prawidłowo powołał Spółkę, ustanowił jej organy zarządcze oraz nadzorcze, a także powołał Radę Odbudowy⁷. Zawarta przez Ministra umowa o powierzeniu zadań⁸ zawierała wszystkie elementy określone w art. 12 ust. 2 pkt 1-17 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji⁹. W okresie objętym kontrolą nie zapewniono jednak prawidłowego funkcjonowania Rady Odbudowy, tj. jej skład nie zawsze był pełny, z opóźnieniem zwoływano dwa z czterech posiedzeń oraz nie sporządzano na bieżąco protokołów z jej posiedzeń.

W zakresie rocznego planowania działań i kosztów inwestycji działania Ministra nie były w pełni zgodne z zawartą ze Spółką Celową umową o powierzeniu zadań. Dotyczyło to terminowego zatwierdzania programów inwestycji i informowania Spółki o podjętej decyzji oraz zapewnienia pełnej spójności programów inwestycji z planami rzeczowo-finansowymi. Ponadto w toku finansowania inwestycji wystąpiły przypadki, w których Minister podejmował decyzje prowadzące do nieprawidłowego wykorzystania środków publicznych, w tym: nie pomniejszył dotacji o przychody Spółki Celowej, wyrażał zgodę na zawieranie przez członków Zarządu Spółki umów o zakazie konkurencji obowiązujących po ustaniu pełnienia funkcji, zlecił opracowanie dokumentu nieprzydatnego dla inwestycji oraz przekazywał Spółce środki przed zawarciem umów dotacyjnych.

Minister sprawując nadzór nad Spółką Celową egzekwował od niej obowiązek przedkładania programów inwestycji oraz planów rzeczowo-finansowych, regulacji wewnętrznych Spółki (oraz ich zmian, poza jednym przypadkiem), a także informacji o wykorzystaniu środków finansowych. Minister podejmował

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: inwestycja.

⁶ Spółka celowa z siedzibą w Warszawie, utworzona z dniem 1 grudnia 2021 r. przez Skarb Państwa w celu zapewnienia przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie (art. 7 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji). Dalej: Spółka, Spółka Celowa.

⁷ Działający przy Ministrze organ opiniotwórczo-doradczy (art. 4 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji).

⁸ Umowa zawarta w dniu 27 grudnia 2022 r. pomiędzy Ministrem a Spółką Celową na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. Dalej: umowa o powierzeniu zadań.

⁹ Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie (Dz.U. z 2024 r. poz. 578). Dalej: ustawa o przygotowaniu i realizacji inwestycji.

również działania zmierzające do uzyskania wymaganych dokumentów w przypadkach, kiedy Spółka nie przekazywała ich w odpowiednim terminie. Ponadto w ramach sprawowanego nadzoru Minister organizował spotkania koordynacyjne z przedstawicielami Spółki w celu pozyskania informacji o jej bieżącym funkcjonowaniu, podczas których omawiano realizowane i planowane działania dotyczące inwestycji.

Zadania w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji zostały podzielone w umowie o powierzeniu zadań na siedem etapów. Do 12 sierpnia 2025 r. inwestycja pozostawała w fazie początkowej, gdyż Spółka nie uzyskała decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Biorąc pod uwagę skalę inwestycji i jej obecne zaawansowanie, NIK zwraca uwagę, że przesunięcie terminów zakończenia poszczególnych etapów inwestycji, zmienionych na podstawie aneksu nr 2 do umowy o powierzeniu zadań, stwarza ryzyko niedotrzymania terminu zakończenia realizacji piątego etapu (uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów powstałych w wyniku realizacji inwestycji) ustalonego na 31 grudnia 2030 r.

NIK zwraca również uwagę, że zarówno Minister jak i Spółka, określając w obowiązujących dokumentach inwestycyjnych łączną wartość środków finansowych przewidzianych na przygotowanie i realizację inwestycji, posługują się kwotą 2 453 230 tys. zł, która została wskazana w uzasadnieniu do projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji oraz w ocenie skutków regulacji sporządzonej przez Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu. Podejmowane przez Ministra działania nie doprowadziły do oszacowania rzeczywistych środków finansowych, jakie mają zostać wydatkowane na przygotowanie i realizację inwestycji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki prawno-organizacyjne prowadzenia inwestycji

Opis stanu faktycznego

1. W celu zapewnienia przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie w dniu 27 grudnia 2022 r., na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zawarł umowę o powierzeniu zadań Spółce Celowej. Prace nad projektem umowy o powierzeniu zadań były prowadzone, zgodnie z poleceniem Dyrektora Generalnego w MKiDN z dnia 24 stycznia 2022 r., przez Departament Ochrony Zabytków (DOZ) w uzgodnieniu z Departamentem Finansowym (DF), Departamentem Nadzoru Właścicielskiego (DNW), Dyrektorem Generalnym w MKiDN oraz Spółką Celową.

Powierzenie zadań nastąpiło 392 dni po utworzeniu Spółki Celowej, tj. 30 listopada 2021 r. Z wyjaśnień Bożeny Żelazowskiej, Sekretarz Stanu w MKiDN wynika, że przyczyną zawarcia umowy o powierzeniu zadań dopiero 27 grudnia 2022 r. był długi proces uzgodnień projektu umowy. Proces uzgodnieniowy – z uwagi na złożoność i nietypowy zakres przedmiotowy inwestycji – wymagał

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

starannych i uważnych prac. Negocjowanie umowy miało charakter wieloetapowy i obejmowało liczne, zróżnicowane obszary, szczegółowo określone m.in. w art. 11 i 12 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. Departamenty w MKiDN proponowały i uzgadniały roboczo z DOZ: konstrukcję (szkielet) umowy, w tym jej obligatoryjne elementy wynikające z ustawy oraz brzmienie postanowień umownych. Uwagi były nanoszone przez DOZ na projekt umowy i przekazywane do Departamentów w MKiDN oraz Spółki Celowej do dalszych uzgodnień. Uwzględniając wielowątkowość zagadnień ujętych w umowie, MKiDN i Spółka na bieżąco analizowały jej treść, w tym określone w niej zasady. W ich efekcie kilka technicznych korekt zostało wprowadzonych do umowy poprzez jej aneksowanie.

(akta kontroli str. 176-208, 232-233, 236-240)

Umowa o powierzeniu zadań Spółce Celowej zawierała wszystkie elementy określone w art. 12 ust. 2 pkt 1-17 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, przy czym zasady stosowania materiałów i technik przy odbudowie obiektów wskazane w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy zostały określone w § 5 ust. 1 umowy o powierzeniu zadań w sposób ogólny. W zasadach wskazano na konieczność prowadzenia odbudowy z dochowaniem największej wierności oryginałowi, po dokładnym zbadaniu źródeł, w szczególności zachowanych planów, projektów, fotografii lub szkiców, w miarę możliwości przy użyciu tych samych materiałów i metod w zakresie zewnętrznego kształtu architektonicznego, w szczególności odtworzenia elewacji budynków, wbudowania w nie zachowanych oryginalnych elementów, jeśli nie narusza to przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności wymogów w zakresie bezpieczeństwa oraz higieny pracy. Ponadto, na podstawie § 5 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań, Minister zobowiązał Spółkę do utworzenia ciała doradczego do spraw konserwatorskich¹¹, jednak jego opinie i rekomendacje oraz wnioski z nadzoru konserwatorskiego – stosownie do postanowień umowy o powierzeniu zadań¹² – nie są wiążące dla Zarządu Spółki z uwagi na art. 201 § 1 Kodeksu spółek handlowych¹³, który określa, że Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę. Tym samym – jak wyjaśniła Bożena Żelazowska, Sekretarz Stanu w MKiDN – Zarząd nie mógł być bezwzględnie związany opinią osoby (czy gremium).

(akta kontroli str. 176-230, 247-268)

W § 10 ust. 1 pkt 5 umowy o powierzeniu zadań zastrzeżono, zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, że akceptacji Ministra reprezentującego Skarb Państwa wymaga projekt specyfikacji warunków zamówienia publicznego dotyczącego realizacji dokumentacji projektowej, w tym projekt umowy na prace projektowe.

(akta kontroli str. 176-230, 247-250)

Umowa o powierzeniu zadań została zmieniona dwukrotnie, tj. aneksem nr 1 z dnia 30 października 2023 r. z mocą obowiązywania od 14 lipca 2023 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 12 grudnia 2024 r. W dniu 19 grudnia 2024 r. Zarząd Spółki

¹¹ Tj. pierwotnie Zespół Doradczy do Spraw Konserwatorskich (§ 5 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań), a następnie Doradcę Zarządu Spółki do Spraw Konserwatorskich (§ 1 pkt 7 aneksu nr 2 do umowy o powierzeniu zadań w zakresie § 5 ust. 2).

¹² Pierwotne brzmienie § 5 ust. 15 umowy o powierzeniu zadań, po aneksie nr 2 - § 5 ust. 8.

¹³ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18), dalej: ksh.

przekazał¹⁴ Ministrowi jednolity tekst umowy. Wnioski o aneksowanie umowy były składane przez Zarząd Spółki z uzasadnieniem zawierającym m.in. informacje o konieczności aktualizacji terminów realizacji poszczególnych zadań oraz zasad współpracy stron w zakresie realizacji inwestycji. Projekty aneksów były przedmiotem prac w MKiDN z udziałem DOZ, DF oraz DNW.

Zmiany wprowadzone aneksem nr 1 dotyczyły modyfikacji terminów realizacji poszczególnych etapów inwestycji, tj.: wydłużenia realizacji etapu 1.4¹⁵ z dnia 28 sierpnia 2023 r. do dnia 29 lutego 2024 r., etapu 1.5¹⁶ z dnia 14 lipca 2023 r. do dnia 30 listopada 2023 r., etapu 1.6¹⁷ z dnia 30 grudnia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r., a także opracowywanych przez Spółkę dokumentów wymagających akceptacji Ministra.

Zmiany wprowadzone aneksem nr 2 dotyczyły m.in. spraw związanych z funkcjonowaniem Zespołu Doradczego do Spraw Konserwatorskich / Doradcy Zarządu Spółki do Spraw Konserwatorskich. Zmianie uległy także załączniki do umowy, w tym m.in. w zakresie analizy ryzyka oraz przeniesienia z treści umowy do załącznika nr 2 tabeli etapów, terminów i kosztów realizacji inwestycji z wykazem dokumentów niezbędnych do rozliczenia etapu wraz z aktualizacją dat poszczególnych etapów realizacji inwestycji. Wydłużony został termin realizacji zadania w ramach etapu 0¹⁸ z dnia 20 grudnia 2029 r. do dnia 30 października 2030 r., etapu 1.2¹⁹ z dnia 30 maja 2023 r. do dnia 23 października 2023 r., etapu 1.6 z dnia 30 czerwca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2027 r., etapu 3.3²⁰ z dnia 9 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r., etapu 3.4²¹ z dnia 2 lipca 2025 r. do dnia 30 września 2027 r., etapu 3.5²² z dnia 15 września 2025 r. do dnia 30 marca 2027 r., etapu 3.6²³ z dnia 14 grudnia 2025 r. do dnia 30 października 2027 r., etapu 3.7²⁴ z dnia 6 sierpnia 2026 r. do dnia 31 grudnia

¹⁴ Zgodnie z § 2 aneksu nr 2 do umowy o powierzeniu zadań z dnia 27 grudnia 2022 r.

¹⁵ Etap 1.4 Przedłożenie Ministrowi wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji; etap ten wymaga uzyskania opinii Rady Odbudowy, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy.

¹⁶ Etap 1.5 Przekazanie Ministrowi przez Spółkę opinii, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy, lub informacji o upływie terminu na wydanie tych opinii.

¹⁷ Etap 1.6 Nabycie przez Spółkę na rzecz Skarbu Państwa własności nieruchomości, zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 3 ustawy.

¹⁸ Etap 0 Wykonanie badań archeologiczno-konserwatorskich oraz prac konserwatorskich inwestycji, w tym zabezpieczenie terenu prac.

¹⁹ Etap 1.2 Wykonanie działań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 14 i 17 ustawy.

²⁰ Etap 3.3 Przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji projektowej.

²¹ Etap 3.4 Opracowanie projektu budowlanego; etap ten wymaga uzyskania opinii Rady Odbudowy, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy.

²² Etap 3.5 Złożenie wniosków o pozwolenie na budowę oraz innych wniosków w celu uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych lub uzgodnień branżowych.

²³ Etap 3.6 Przekazanie Ministrowi przez Spółkę ostatecznych decyzji, uzyskanych w ramach realizacji Etapu 3.5.

²⁴ Etap 3.7 Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji inwestycji we wszystkich branżach wraz z przedmiarami, kosztorysami i specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych.

2027 r., etapu 4²⁵ z dnia 1 kwietnia 2030 r. do dnia 30 października 2030 r., etapu 5²⁶ z dnia 30 czerwca 2030 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

Zmiany w harmonogramie w zakresie przesunięcia terminu zakończenia niektórych etapów (takich jak: nabycie przez Spółkę na rzecz Skarbu Państwa własności nieruchomości – o 1462 dni; opracowanie projektu budowlanego – o 820 dni; złożenie wniosków o pozwolenie na budowę – o 561 dni) były znaczne, natomiast zmiana w terminie zakończenia inwestycji wyniosła 184 dni i nie przekroczyła końca 2030 r.²⁷ NIK zauważa, że przesunięcie terminów realizacji etapów takich jak etap 3.4 – opracowanie projektu budowlanego (do dnia 30 września 2027 r.), czy etap 3.5 – złożenie wniosków o pozwolenie na budowę, oraz innych wniosków w celu uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych lub uzgodnień branżowych (do dnia 30 marca 2027 r.), stwarza ryzyko – biorąc pod uwagę skalę inwestycji – niedotrzymania terminu realizacji etapu 5 (uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów powstałych w wyniku realizacji inwestycji do dnia 31 grudnia 2030 r.) oraz poniesienia znacznych wydatków w latach 2028-2030 (aktualizacja w zakresie planowanych kosztów inwestycji nie została dokonana).

(akta kontroli str. 209-231, 269-333, 396-414, 478-519)

Z przekazanych przez Bożenę Żelazowską, Sekretarza Stanu w MKiDN wyjaśnień wynika, że określone w umowie o powierzeniu zadań koszty łączne inwestycji przyjęto na podstawie dwóch dokumentów:

- uzasadnienia do projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, gdzie wskazano: *Projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu Państwa. Projektowane rozwiązania zostaną sfinansowane ze środków budżetu Państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Przewiduje się, że łączny koszt przedsięwzięć realizowanych na podstawie projektowanych przepisów wyniesie na przestrzeni 10 lat około 2 453 230 000 zł;*
- oceny skutków regulacji sporządzonej przez Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu: „Ocena skutków regulacji zawartych w prezydenckim projekcie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie (druk nr 1388)”, w której wskazano, że: *Realizacja projektu będzie się wiązała ze znacznymi wydatkami budżetu państwa w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (dotacje i subwencje). Zgodnie z zawartymi w projekcie szacunkami łączny koszt realizacji inwestycji na placu Piłsudskiego wyniesie w latach 2021-2030 łącznie 2 mld 453 mln.*

²⁵ Etap 4 Realizacja robót budowlanych. W celu realizacji tego etapu Spółka zobowiązana jest: a) zapewnić zlecenie w umowie z generalnym wykonawcą robót budowlanych dokonania podziału na etapy planowanych do wykonania robót budowlanych, b) zapewnić podział robót budowlanych na etapy uwzględniający w szczególności technologię wykonania robót budowlanych przewidzianą w Zasadach stosowania materiałów i technik przy odbudowie, o których mowa w § 5, i ekonomikę prowadzenia robót budowlanych, a w efekcie możliwość skutecznego odbioru i rozliczenia poszczególnych etapów. Strony umowy zobowiązują się do jej aneksowania w zakresie Etapu 4 po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór generalnego wykonawcy 1 po sporządzeniu szczegółowego harmonogramu realizacyjnego.

²⁶ Etap 5 Uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów powstałych w wyniku realizacji Inwestycji.

²⁷ W uzasadnieniu do projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji zaplanowano wydatki na inwestycje do 2030 r.

Ponadto Sekretarz Stanu w MKiDN poinformowała, że przyjęte ww. łączne koszty inwestycji zdefiniowano jako prognozę kosztów (Wartość Kosztorysową Inwestycji – WKI), jakie zostaną poniesione na realizację inwestycji. Ponadto poinformowała, że najbardziej wiarygodnym sposobem oszacowania WKI, poza kosztorysem inwestorskim sporządzony w ramach prac projektowych, jest analiza ofert składanych przez potencjalnych wykonawców w trakcie postępowań przetargowych. To oferty rynkowe stanowią najlepsze przybliżenie rzeczywistych kosztów realizacji inwestycji. Z dotychczasowych sfinansowanych przez MKiDN inwestycji budowlanych i analizy rynku robót budowlanych, wynika, że Spółka, prowadząc przetargi, ma lub będzie miała możliwość zweryfikowania wartości planowanych robót. Uzyskane łączne wyniki postępowań przetargowych pozwolą ocenić, czy realizacja inwestycji mieści się w założonym budżecie i harmonogramie.

W drugiej połowie 2024 r. DF zainicjował rozmowy ze Spółką na temat oszacowania WKI. Zastępca Dyrektora DF poinformował, że podczas spotkania 13 listopada 2024 r., w którym uczestniczyli: Andrzej Wyrobiec – Podsekretarz Stanu w MKiDN oraz pracownicy DF i DNW, Prezes Zarządu Spółki zwrócił uwagę, że Spółka Celowa dostrzega – sygnalizowane przez DF – ryzyko wzrostu WKI i wskazał, że możliwość identyfikacji wszystkich kosztów inwestycji będzie możliwa dopiero po sporządzeniu dokumentacji projektowej. W związku z tym, jak poinformował zastępca Dyrektora DF, ustalono, że opracowanie Programu wieloletniego²⁸ zostanie zawieszone do czasu opracowania dokumentacji projektowej oraz kosztorysów inwestorskich. Zastępca Dyrektora DF poinformował również, że uzgodnienia ze Spółką w zakresie WKI są nadal zawieszone²⁹.

NIK zauważa, że podejmowane przez Ministra działania nie doprowadziły do oszacowania środków finansowych przewidzianych na przygotowanie i realizację inwestycji. Biorąc pod uwagę, że wstępne oszacowanie WKI nastąpiło ponad cztery lata wcześniej, Minister nie posiada informacji w przedmiocie bieżącej wartości kosztorysowej inwestycji.

W umowie o powierzeniu zadań strony uzgodniły cztery główne koszty składowe:

- przygotowania i realizacji inwestycji (koszty podstawowe) w wysokości 2 205 807 000 zł;
- prowadzenia przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących inwestycji w wysokości 52 250 000 zł;
- działalności Spółki (w tym jej organów: zarządczych i nadzorujących) w wysokości 170 373 000 zł;
- obsługi inwestycji ponoszone przez Ministra w zakresie nadzoru i kontroli nad działalnością Spółki oraz kosztów związanych z funkcjonowaniem Rady Odbudowy w wysokości 24 800 000 zł.

(akta kontroli str. 176-208, 232-240, 247-268, 396-403, 2189-CD3)

Na podstawie art. 11 ust. 2 pkt 9 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji Spółka prowadzi działania informacyjne i promocyjne dotyczące inwestycji. W § 1 ust. 4 pkt 1 umowy o powierzeniu zadań określono, że Spółka ma obowiązek prowadzić działania promocyjne mające na celu przybliżenie idei odbudowy

²⁸ Dotyczącego inwestycji.

²⁹ Odpowiedź udzielona 24 lipca 2025 r.

Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie społeczeństwu polskiemu oraz międzynarodowej opinii publicznej.

Harmonogram oraz zakres rzeczowo-finansowy planowanych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących inwestycji – jak wyjaśniła Bożena Żelazowska, Sekretarz Stanu w MKiDN – jest przesyłany przez Spółkę corocznie do MKiDN jako element programu inwestycji na kolejny rok kalendarzowy.

(akta kontroli str. 176-230, 247-287, 396-403)

Kwestia zmian architektonicznych dotyczących Grobu Nieznanego Żołnierza była przedmiotem obrad Rady Odbudowy w dniu 6 marca 2023 r., efektem których było podjęcie uchwały nr 1/2023, w której Rada Odbudowy m.in. zarekomendowała, aby istniejący Grób Nieznanego Żołnierza został czytelnie wyodrębniony od części odbudowywanej, przy czym za niedopuszczalną uznała jakąkolwiek ingerencję w Grób Nieznanego Żołnierza (w tym w zachowaną część podziemną).

(akta kontroli str. 423-437)

2. Minister powołał pierwszy Zarząd oraz pierwszą Radę Nadzorczą Spółki aktem założycielskim Spółki z dnia 30 listopada 2021 r.

Stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w okresie od 30 listopada 2021 r. do 19 stycznia 2024 r.³⁰ Zarząd Spółki składał się z trzech osób. Funkcje w Zarządzie Spółki pełnili: Prezes Zarządu - Jan Edmund Kowalski, Wiceprezes ds. finansowych - Robert Cicirko oraz Członek Zarządu - Robert Bernisz. Pierwsza Rada Nadzorcza Spółki składała się z sześciu osób, co było zgodne z art. 8 ust. 2 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. W jej skład wchodził, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, przedstawiciele: Małgorzata Podrecka (wskazana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej); Robert Chmielarczyk (wskazany przez Prezesa Rady Ministrów); Michał Pelczarski (wskazany przez ministra właściwego ds. finansów publicznych); Michał Olszewski (wskazany przez Prezydenta m.st. Warszawy); Rafał Wiśniewski (wskazany przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - Przewodniczący Rady Nadzorczej); Grzegorz Kłoczko (wskazany przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego).

(akta kontroli str. 393-395, 520-547)

W dniu 19 stycznia 2024 r. uchwałą nr 1 NZW odwołano cały dotychczasowy skład Zarządu Spółki, natomiast uchwałą nr 2 NZW powołano jednoosobowy Zarząd Spółki w osobie Jana Zajączkowskiego - Prezesa Zarządu. Z kolei NZW uchwałą nr 3 odwołało ze składu Rady Nadzorczej Spółki trzech członków: Roberta Chmielarczyka, Michała Pelczarskiego oraz Rafała Wiśniewskiego. Uchwałą nr 4 NZW do składu Rady Nadzorczej powołało w ich miejsce: Aleksandra Galos (wskazanego przez Prezesa Rady Ministrów), Joannę Bęzę-Bojanowską (wskazaną przez ministra właściwego ds. finansów publicznych) oraz Katarzynę Olesiak (wskazaną przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego). Zgodnie z § 25 ust. 1 umowy Spółki³¹ minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z dniem 19

³⁰ Powołanie na drugą kadencję nastąpiło w dniu 1 czerwca 2023 r. uchwałą nr 8 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników.

³¹ Objętej aktem notarialnym Repertorium A Nr 47164/2021 dnia 30 listopada 2021 r.

stycznia 2024 r. powierzył funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Aleksandrowi Galos.

Marta Cienkowska, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyjaśniła, że określanie składu oraz ilości członków Zarządu jest wyłączną kompetencją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wykonującego prawa z udziałów Skarbu Państwa na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

(akta kontroli str. 334-363, 396-398, 404-407, 491-492)

W związku z rezygnacją ze składu Rady Nadzorczej Spółki z dniem 1 sierpnia 2024 r. przedstawiciela Prezydenta m.st. Warszawy - Michała Olszewskiego, w okresie od 2 sierpnia 2024 r. do 15 września 2024 r. Rada Nadzorcza składała się z pięciu zamiast sześciu osób.

Bożena Żelazowska, Sekretarz Stanu w MKiDN wyjaśniła, że 26 lipca 2024 r. za pośrednictwem Spółki Celowej do MKiDN wpłynęło pismo Michała Olszewskiego z rezygnacją ze składu Rady Nadzorczej jako przedstawiciela Prezydenta m.st. Warszawy – z dniem 1 sierpnia 2024 r. Prezydent m.st. Warszawy pismem z 31 lipca 2024 r. zwrócił się z prośbą o uwzględnienie w aktualnym składzie Rady Nadzorczej Aldony Machnowskiej-Góry, jako jego reprezentantki. W dniu 3 września 2024 r. do MKiDN dostarczono komplet dokumentów aplikacyjnych. W tym samym dniu MKiDN wystąpił do Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych z wnioskiem o wydanie opinii dotyczącej kandydatki. W dniu 11 września 2024 r. została ona pozytywnie zaopiniowana przez Radę do spraw spółek.

W dniu 16 września 2024 r. uchwałą nr 1 NZW powołało do składu Rady Nadzorczej Spółki Aldonę Machnowską-Górę - wskazaną przez Prezydenta m.st. Warszawy.

(akta kontroli str. 334-339, 378-383, 2047-CD1)

W dniu 5 czerwca 2025 r., w związku z wygaśnięciem mandatów członków Rady Nadzorczej Spółki, Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników³² uchwałą nr 9 powołało Radę Nadzorczą na następną kadencję w składzie: Małgorzata Podrecka (wskazana przez Prezydenta RP); Tomasz Kacprzak (wskazany przez Prezesa Rady Ministrów); Andrzej Wyrobiec (wskazany przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Przewodniczący Rady Nadzorczej); Grzegorz Kłoczko (wskazany przez ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego); Joanna Bęza-Bojanowska (wskazana przez ministra właściwego ds. finansów publicznych); Aldona Machnowska-Góra (wskazana przez Prezydenta m.st. Warszawy).

(akta kontroli str. 334-339, 384-392, 446-450, 489-490, 2047-CD1)

3. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji Minister w dniu 9 września 2022 r. powołał 11 członków Rady Odbudowy. W jej skład weszli: dr Jarosław Sellin (Generalny Konserwator Zabytków - Przewodniczący Rady Odbudowy); dr Izabela Bogucka (kandydatka zgłoszona przez Prezydenta RP); prof. dr hab. Tadeusz Wolsza (kandydat zgłoszony przez Marszałka Sejmu); prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska-Kiljańczyk (kandydatka zgłoszona przez Marszałka Senatu); Jadwiga Lesisz (kandydatka zgłoszona przez Prezesa Rady Ministrów); dr Michał Laszczkowski (kandydat zgłoszony przez Ministra Kultury

³² Dalej: ZZW.

i Dziedzictwa Narodowego); Piotr Walkowiak (kandydat zgłoszony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego); dr Michał Wiater (kandydat zgłoszony przez Ministra Obrony Narodowej); Marlena Happach (kandydatka zgłoszona przez Prezydenta m.st. Warszawy); prof. dr hab. Wojciech Fałkowski (kandydat zgłoszony przez Generalnego Konserwatora Zabytków); Ewa Malinowska-Grupińska (kandydatka zgłoszona przez Radę m.st. Warszawy).

W latach 2024-2025 nastąpiły zmiany w składzie Rady Odbudowy. 23 stycznia 2024 r. na wniosek Prezesa Rady Ministrów, Minister odwołał Jadwigę Lesisz i powołał prof. dr. hab. Andrzeja Rottermunda. 2 kwietnia 2024 r. na wniosek Generalnego Konserwatora Zabytków, Minister odwołał prof. dr. hab. Wojciecha Fałkowskiego i powołał prof. dr. hab. Andrzeja Michałowskiego. 7 października 2024 r. na wniosek Prezydenta m.st. Warszawy, Minister odwołał Marlenę Happach i z dniem 8 października 2024 r. powołał Artura Jóźwika. 19 listopada 2024 r. na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Minister odwołał dr. Michała Wiatera i powołał dr. hab. inż. arch. Wojciecha Bala.

W dniu 25 lutego 2025 r. Minister odwołał dwóch Członków Rady Odbudowy zgłoszonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego: dr. Michała Laszczkowskiego oraz Piotra Walkowiaka. Jednocześnie powołał tylko jedną osobę - Marlenę Happach. Druga osoba - dr. inż. arch. Dominika Długosz została powołana w dniu 11 kwietnia 2025 r. Przez okres 45 dni Rada Odbudowy funkcjonowała w niepełnym składzie, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji członkiem Rady może zostać osoba wyróżniająca się wiedzą i doświadczeniem w zakresie procesów inwestycyjnych, architektury, urbanistyki, historii lub ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Bożena Żelazowska, Sekretarz Stanu w MKiDN wyjaśniła, że MKiDN nie ma możliwości prawnych, by konstatować decyzje innych organów ustawowo umocowanych do wskazania reprezentantów do Rady Odbudowy. Jednocześnie poinformowała, że członkowie Rady są osobami o ugruntowanym dorobku zawodowym.

(akta kontroli str. 241-246, 439-452, 2047-CD1, 2077-CD2)

Funkcję Przewodniczącego Rady Odbudowy sprawował od 9 września 2022 r. do 13 grudnia 2023 r. Jarosław Sellin. Od dnia 14 grudnia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli Przewodniczącym Rady Odbudowy i Generalnym Konserwatorem Zabytków pozostawała Bożena Żelazowska.

(akta kontroli str. 446-452, 2047-CD1, 2077-CD2)

Rada Odbudowy działała na podstawie regulaminu³³, który określał jej organizację i tryb działania, zadania, sposób organizacji posiedzeń, sposób tworzenia grup roboczych oraz obsługę Rady.

Minister zapewnił obsługę Rady Odbudowy. Zgodnie z § 17 ust. 1-2 i ust. 4 regulaminu Rady Odbudowy jej Przewodniczący wyznaczył spośród pracowników urzędu obsługującego Ministra sekretarza Rady Odbudowy oraz osobę zastępującą sekretarza w czasie jego nieobecności.

(akta kontroli str. 446-452, 2077-CD2)

³³ Załącznik do zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu Rady Odbudowy – Dz.Urz. MKiDN poz. 56.

Minister wyegzekwował od Rady Odbudowy i jej Przewodniczącego realizację zadania polegającego na zaopiniowaniu w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, tj. 15 listopada 2023 r. Rada wyraziła w tej sprawie opinię uchwałą nr 2/2023 z 7 grudnia 2023 r. Rada Odbudowy wyrażała także opinię w sprawie materiałów, technik i technologii oraz Grobu Nieznanego Żołnierza (uchwała nr 1/2023 z 6 marca 2023 r.) oraz w sprawie wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji dla wyodrębnionej części inwestycji, polegającej na odbudowie Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla i kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie w zakresie wykonania robót budowlanych polegających na:

- budowie zadaszeń zabezpieczających zabytkowe relikty zabudowy zachodniej pierzei Placu Marszałka Piłsudskiego w Warszawie (uchwała nr 2 z 23 maja 2025 r.),
- wzniesieniu jednej budowli prototypowej stanowiącej fragmenty ścian obiektów przeznaczonych do odbudowy w celu przetestowania rozwiązań technicznych i materiałowych (uchwała nr 5/2025 z 27 czerwca 2025 r.).

(akta kontroli str. 437-438, 446-452, 463-477)

W okresie objętym kontrolą odbyły się łącznie cztery posiedzenia Rady Odbudowy. Od dnia 9 września 2022 r. do 31 marca 2025 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady Odbudowy, tj.: 9 września 2022 r., 6 marca 2023 r. oraz 7 grudnia 2023 r. Czwarte posiedzenie rozpoczęło się 23 maja 2025 r. i zakończyło 27 czerwca 2025 r. Dwa ostatnie posiedzenia Rady Odbudowy odbywały się nieregularnie, rzadziej niż co pół roku, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 11-34, 45-74, 415-442, 446-477)

Zgodnie z § 14 ust. 6 regulaminu Rady Odbudowy protokół z posiedzenia jest każdorazowo przedkładany Ministrowi oraz członkom Rady w terminie 7 dni od jego sporządzenia.

Pierwsze posiedzenie Rady Odbudowy odbyło się w dniu 9 września 2022 r. w Zamku Królewskim w Warszawie. Protokół nr 1 z tego posiedzenia³⁴ został sporządzony, podpisany i przedstawiony członkom Rady podczas drugiego posiedzenia Rady w dniu 6 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 415-422)

Drugie posiedzenie Rady Odbudowy odbyło się w dniu 6 marca 2023 r. w siedzibie Ministerstwa. Przedmiotem obrad było zaprezentowanie przez Zarząd i przedstawicieli Spółki bieżących działań oraz kierunków w zakresie wytycznych konserwatorskich. Protokół nr 2³⁵ z tego posiedzenia został sporządzony i podpisany 22 listopada 2023 r., a członkom Rady przesłany mailem 27 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 423-437, 563-568, 2077-CD2)

Trzecie posiedzenie Rady Odbudowy odbyło się 7 grudnia 2023 r. w siedzibie Ministerstwa. Podczas posiedzenia w części zamkniętej prowadzona była dyskusja nad wnioskiem o wydanie decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji oraz w części otwartej zaprezentowanie przez przedstawicieli pracowni

³⁴ DOZ-ZOZ.002.18.2022.EG z dnia 6 marca 2023 r.

³⁵ DOZ-ZOZ.002.1.2023 z dnia 22 listopada 2023 r.

architektonicznej WXCA³⁶ zwycięskiego projektu w konkursie architektoniczno-urbanistycznym na opracowanie koncepcji architektonicznej wraz z zagospodarowaniem terenu dla inwestycji. Protokół nr 3³⁷ z tego posiedzenia wskutek prowadzonych czynności kontrolnych został sporządzony i zaakceptowany w dniu 31 lipca 2025 r., o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 438, 446-461)

Czwarte posiedzenie Rady Odbudowy rozpoczęło się 23 maja 2025 r. w siedzibie MKiDN w Warszawie, kontynuowane po pierwszej przerwie 13 czerwca 2025 r. oraz po drugiej przerwie 27 czerwca 2025 r. Protokół nr 4 z tego posiedzenia został sporządzony i podpisany w dniu 1 sierpnia 2025 r., a członkom Rady przekazany 4 sierpnia 2025 r. drogą elektroniczną.

(akta kontroli str. 446-452, 462-477, 563-568)

Przewodniczący Rady Odbudowy nie korzystał z możliwości, o której mowa w § 15 ust. 1 regulaminu Rady Odbudowy, tj. nie były tworzone grupy robocze do wykonania określonych czynności niezbędnych do wydania opinii przez Radę.

(akta kontroli str. 415-436, 453-477, 563-568)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Minister nie zapewnił pełnego składu Rady Odbudowy w okresie od 25 lutego 2025 r. do 11 kwietnia 2025 r., co było niezgodne z art. 5 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji.

Po odwołaniu przez Ministra dwóch członków Rady Odbudowy z jednoczesnym powołaniem tylko jednej osoby, Rada w okresie od 25 lutego 2025 r. do 11 kwietnia 2025 r., tj. przez 45 dni, składała się z dziesięciu zamiast 11 członków. Bożena Żelazowska, Sekretarz Stanu w MKiDN wyjaśniła, że *powoływanie i odwoływanie przedstawicieli ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jest wyłączną kompetencją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Proces ten nie jest ustawowo czy umownie obwarowany żadnymi warunkami. Pani Ministra Hanna Wróblewska zdecydowała o odwołaniu dotychczasowych przedstawicieli ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Jako pierwszą reprezentantkę MKiDN Pani Ministra Hanna Wróblewska wskazała panią Marlenę Elżbietę Happach, akt powołania został podpisany 25 lutego 2025 r. Obsadzenie drugiego wakatu trwało nieco dłużej z uwagi na poszukiwanie odpowiedniej kandydatki, która spełnia wymogi wskazane w art. 5 ust. 2 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. Powołanie na ww. wakat pani dr. inż. arch. Dominiki Długosz nastąpiło 11 kwietnia 2025 r.*

NIK, nie kwestionując konieczności wyboru odpowiedniej kandydatury na członka Rady Odbudowy, zauważa, że Minister był zobligowany ustawą do zapewnienia pełnego składu Rady, a skutkiem uchybienia temu obowiązkowi było odwołanie zaplanowanego na 9 kwietnia 2025 r. posiedzenia Rady.

(akta kontroli str. 45-55, 241-246, 439-442, 446-452, 2047-CD1, 2077-CD2)

³⁶ WXCA sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

³⁷ DOZ-SMOD.002.6.2023.EG z dnia 30 lipca 2025 r.

2. Minister w okresie od grudnia 2023 r. do połowy 2025 r. nie zapewnił prawidłowego funkcjonowania Rady Odbudowy, tj. zwoływania posiedzeń Rady nie rzadziej niż co pół roku, co było niezgodnie z § 8 ust. 2 regulaminu Rady Odbudowy.

Zgodnie z § 8 ust. 1 regulaminu Rady Odbudowy posiedzenia Rady Odbudowy zwołuje Przewodniczący Rady³⁸ na wniosek Ministra albo z własnej inicjatywy. Posiedzenia Rady Odbudowy, zgodnie z § 8 ust. 2 ww. regulaminu, odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku. Pierwsze posiedzenie Rady Odbudowy odbyło się w dniu 9 września 2022 r., drugie w ciągu pół roku, tj. 6 marca 2023 r. Kolejne posiedzenie miało miejsce w dniu 7 grudnia 2023 r., tj. dziewięć miesięcy później. W 2024 r. nie odbyło się żadne posiedzenie, a w 2025 r. czwarte posiedzenie rozpoczęło się 23 maja 2025 r. i zakończyło 27 czerwca 2025 r.

Jakub Makowski, Dyrektor DOZ wyjaśnił, że trzecie posiedzenie Rady Odbudowy nie odbyło się w terminie w związku z planowanymi zmianami i procesem decyzyjnym dotyczącym aktualizacji składu Rady. Ponadto wskazał, że *Grzegorz Karpiński Sekretarz Stanu, Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, zwrócił się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pismem z 29 grudnia 2023 r., z prośbą o dokonanie przeglądu ciał kolegialnych działających przy Ministrze oraz pilną aktualizację ich składów, a także ocenę zasadności dalszego funkcjonowania.* Jednocześnie Minister nie wnioskował po 7 grudnia 2023 r. o zwołanie posiedzenia Rady Odbudowy – posiedzenie planowane na 18 września 2024 r. nie odbyło się, a następne posiedzenie zostało zwołane na 9 kwietnia 2025 r., jednak z uwagi na wakacje w Radzie Odbudowy w tamtym okresie, decyzją kierownictwa MKiDN posiedzenie to nie doszło do skutku. Przewodnicząca Rady Odbudowy wyznaczyła kolejny termin na 23 maja 2025 r.

Zdaniem NIK niezapewnienie przez Ministra zwoływania posiedzeń Rady Odbudowy nie rzadziej niż raz na pół roku oznaczało, że przez 530 dni (blisko półtora roku) nie funkcjonował organ opiniotwórczo-doradczy Ministra w sprawach dotyczących inwestycji. Tym samym Minister pozbawił się informacji, które mogły mieć wpływ na proces inwestycji.

(akta kontroli str. 11-34, 45-74, 415-442, 446-477)

3. Minister nie zapewnił sporządzenia protokołu z posiedzenia Rady Odbudowy z dnia 7 grudnia 2023 r. Było to niezgodne z § 14 ust. 1 i 3 regulaminu Rady Odbudowy, w myśl którego z posiedzenia Rady sporządzany jest protokół posiedzenia oraz pełny zapis przebiegu posiedzenia. Protokół posiedzenia sporządza sekretarz Rady pod kierunkiem Przewodniczącego Rady. Protokół podpisuje Przewodniczący Rady i sekretarz Rady.

Protokół nr 3 z posiedzenia z dnia 7 grudnia 2023 r. został sporządzony w trakcie kontroli w dniu 30 lipca 2025 r. na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz nagrania z posiedzenia. Protokół zawiera informację o braku możliwości podpisania protokołu z uwagi na fakt, iż Przewodniczący Rady oraz sekretarz Rady, którzy uczestniczyli w posiedzeniu przestali pełnić swoje funkcje. Protokół został zaakceptowany przez Agatę Kurdziel - Zastępcę Dyrektora DOZ w dniu 31 lipca 2025 r. tj. po upływie blisko 20 miesięcy (600 dni) od dnia posiedzenia.

³⁸ Funkcję Przewodniczącego Rady sprawuje Generalny Konserwator Zabytków (§ 4 ust. 3 zarządzenia ws. regulaminu Rady Odbudowy).

Członkom Rady Odbudowy protokół przekazano pocztą elektroniczną 4 sierpnia 2025 r.

Jakub Makowski, Dyrektor DOZ wyjaśnił, że brak protokołu ze spotkania Rady Odbudowy 7 grudnia 2023 r. wynikał z przeciążenia obowiązkami pracownika odpowiedzialnego wówczas za to zadanie. W związku z tym, zdając sobie sprawę, że dokumentowanie działalności Rady Odbudowy jest istotnym elementem przejrzystości i odpowiedzialności, podjęto działanie naprawcze polegające na przekazaniu w terminie 14 dni do DNW sporządzonego na podstawie nagrania przebiegu spotkania zaległego protokołu.

NIK zwraca uwagę, że to Minister obowiązany był zapewnić obsługę Rady Odbudowy. Zgodnie bowiem z § 17 ust. 1-2 i ust. 4 regulaminu Rady Odbudowy sekretarz Rady Odbudowy wyznaczony był spośród pracowników MKiDN. Minister mógł i powinien był zatem wyegzekwować od podległego mu pracownika realizację zadań niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania organu opiniotawczo-doradczego.

(akta kontroli str. 56-74, 438, 446-461, 563-568, 2077-CD2)

OCENA CZĄSTKOWA

Minister zapewnił warunki prawno-organizacyjne funkcjonowania Spółki, jednakże nie powierzył z należytą starannością i we właściwym czasie zadań związanych z przygotowaniem i realizacją inwestycji, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. Zawarta przez Ministra umowa o powierzeniu zadań Spółce Celowej zawierała wszystkie elementy określone w art. 12 ust. 2 pkt 1-17 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji. Minister prawidłowo powołał aktem założycielskim Spółki pierwszy Zarząd w trzyosobowym składzie oraz pierwszą sześciuosobową Radę Nadzorczą Spółki, a następnie – działając w ramach NZW – dokonywał zmian w składach tych organów. Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji Minister prawidłowo powołał 11 członków Rady Odbudowy, jednak – dokonując zmian w składzie Rady – w okresie od 25 lutego 2025 r. do 11 kwietnia 2025 r. nie zapewnił pełnego jej składu, co było niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy. Minister nie zapewnił również regularnego zwoływania posiedzeń Rady Odbudowy oraz ich dokumentowania na bieżąco. Zdaniem NIK świadczy to o nierzetelnym, tj. bez należytej staranności i w niewłaściwym czasie, zapewnieniu przez Ministra warunków dla prawidłowego funkcjonowania Rady Odbudowy.

NIK zauważa, że – uwzględniając skalę inwestycji – przesunięcie terminów zakończenia poszczególnych etapów inwestycji, zmienionych aneksem nr 2 do umowy o powierzeniu zadań, stwarza ryzyko niedotrzymania terminu zakończenia realizacji etapu 5 (uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów powstałych w wyniku realizacji inwestycji) ustalonego na dzień 31 grudnia 2030 r.

NIK zwraca również uwagę, że zarówno Minister jak i Spółka, określając w obowiązujących dokumentach inwestycyjnych łączną wartość środków finansowych przewidzianych na przygotowanie i realizację inwestycji, posługują się kwotą 2 453 230 tys. zł, która została wskazana w uzasadnieniu do projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji oraz w ocenie skutków regulacji sporządzonej przez Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu. Podejmowane przez Ministra działania nie doprowadziły do oszacowania rzeczywistych

środków finansowych, jakie mają zostać poniesione na przygotowanie i realizację inwestycji.

OBSZAR 2. Wydatkowanie środków publicznych na zadania związane z inwestycjami

Opis stanu faktycznego

1. Inwestycje – zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji – są finansowane z budżetu państwa z części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub z innych źródeł. Stosownie do § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa³⁹ realizacja inwestycji budowlanej może być finansowana lub dofinansowana ze środków budżetu państwa, jeżeli inwestor posiada uzgodniony z dysponentem części budżetowej program inwestycji. Zgodnie z § 6 ust. 3 pkt 1 umowy o powierzeniu zadań Spółka przedkłada Ministrowi za pośrednictwem DF – do dnia 1 lipca poprzedniego roku na kolejny rok kalendarzowy program inwestycji, w którym wskazuje w szczególności roczne planowane działania i koszty związane z realizacją inwestycji (obowiązek wszedł w życie z dniem zawarcia umowy, tj. 27 grudnia 2022 r.).

Minister wyegzekwował od Spółki przedkładanie programów inwestycji na poszczególne lata. Spółka przekazywała programy inwestycji przed zawarciem umów dotacji: do umowy dotacji na 2021 r. – program inwestycji z 15 grudnia 2021 r.; do umów dotacji na 2022 r. – program inwestycji z 12 stycznia 2022 r., program inwestycji z 10 lutego 2022 r. oraz program inwestycji z 20 października 2022 r.; do umów dotacji na 2023 r. – program inwestycji z 30 listopada 2022 r. Program inwestycji na 2024 r. Spółka przekazała dwukrotnie: pierwszy program inwestycji przedłożyła Ministrowi 30 czerwca 2023 r., następnie drugi 30 listopada 2023 r. Programy inwestycji na 2025 r. Spółka przedkładała: 13 września 2024 r., 23 października 2024 r., 10 lutego 2025 r., tj. nie dochowując terminu, o którym mowa w § 6 ust. 3 pkt 1 umowy o powierzeniu zadań.

Do programów inwestycji na 2024 r. i 2025 r. Spółka przedłożyła, zgodnie z § 6 ust. 5 umowy o powierzeniu zadań, uchwały Rady Nadzorczej w sprawie zaopiniowania programu inwestycji na dany rok.

Spółka nie załączała analizy ryzyka do programów inwestycji na 2024 r. i 2025 r., wymaganej przez § 12 ust. 6 umowy o powierzeniu zadań. Jednocześnie zgodnie z § 12 ust. 3 umowy o powierzeniu zadań Spółka sporządziła analizę ryzyka, która stanowi załącznik do tej umowy. Aktualizacje analizy ryzyka następowały przy zawieraniu aneksów do umowy o powierzeniu zadań.

Na podstawie § 6 ust. 6 umowy o powierzeniu zadań Minister zatwierdza przedłożony program inwestycji i o podjętej decyzji informuje Spółkę w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia dokumentu przez Spółkę. Minister nie zatwierdzał każdorazowo przekazanego programu inwestycji na 2024 r. i 2025 r.⁴⁰, zatwierdzając późniejszą wersję programu inwestycji na dany rok. Minister

³⁹ Dz.U. Nr 238, poz. 1579.

⁴⁰ Na 2024 r. nie zatwierdził programu inwestycji otrzymanego 30 czerwca 2023 r., zatwierdził wersję z 30 listopada 2023 r. Na 2025 r. nie zatwierdził programu inwestycji otrzymanego 13 września 2024 r., zatwierdził wersję z 23 października 2024 r. oraz z 10 lutego 2025 r.

z opóźnieniem zatwierdzał program inwestycji na 2024 r. i 2025 r. oraz z opóźnieniem informował Spółkę o podjętej decyzji, co zostało szczegółowo przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Minister informował Spółkę o wysokości dotacji celowej na dany rok, wynikającej z podziału wstępnych limitów wydatków inwestycyjnych z budżetu państwa, a także określonego na podstawie przyjętego przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Minister, zgodnie z § 6 ust. 8 umowy o powierzeniu zadań, poinformował Spółkę w terminie do 10 dni roboczych od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej o kwotach dotacji na wydatki inwestycyjne dla Spółki ujęte w ustawie budżetowej na rok 2024 oraz w ustawie budżetowej na rok 2025.

Zgodnie z § 6 ust. 7 umowy o powierzeniu zadań roczne planowane działania i koszty związane z realizacją inwestycji, ujęte w programie inwestycji po zatwierdzeniu przez Ministra, zostają przekazane Ministrowi Finansów i właściwym ministrom w ramach prac nad ustawą budżetową. Minister nie przedstawił jednak tych informacji Ministrowi Finansów.

Kwestie dotyczące nieprawidłowych działań w zakresie rocznego planowania działań i kosztów związanych z realizacją inwestycji zostały szczegółowo przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 176-231, 908-1135, 2047-płyta CD1)

Minister wyegzekwował od Spółki przedłożenie corocznych planów rzeczowo-finansowych wraz z odpowiednimi uchwałami Rady Nadzorczej. Spółka przekazywała Ministrowi w latach 2022-2025 coroczne plany rzeczowo-finansowe:

- na 2022 r. – przyjęty uchwałą Zarządu Spółki nr 7/2022 z 14 marca 2022 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 7/2022 z 21 marca 2022 r.;
- na 2023 r. – przyjęty uchwałą Zarządu Spółki nr 11/2023 z 7 marca 2023 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 5/2023 z 28 marca 2023 r.;
- na 2024 r. – przyjęty uchwałą Zarządu Spółki nr 9/2024 z 25 marca 2024 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 5/2023 z 28 marca 2023 r.;
- na 2025 r. – przyjęty uchwałą Zarządu Spółki nr 3/2025 z 7 marca 2025 r., pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 4/2025 z 11 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 176-231, 778-889, 2047-płyta CD1)

Co do zasady program inwestycji i plan rzeczowo-finansowy na dany rok były spójne w zakresie planowanych działań i kosztów. Zidentyfikowano jednak nieliczne różnice pomiędzy tymi dokumentami, co zostało przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 778-870, 908-1135, 2047-płyta CD)

2. Wydatki Ministra na zadania związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji w latach 2021-2025 (do 31 marca) wyniosły ogółem 73 628,9 tys. zł, tj. na: przygotowanie i realizację inwestycji – 16 708,3 tys. zł⁴¹ (22,7% ogółu

⁴¹ Umowa 160/DF-V/KP/2021 określała jedną kategorię wydatków, tj. pokrycie kosztów rejestracji i obsługi Spółki. Umowa 165/DF-V/MHK/2021 określała dwie kategorie wydatków: koszty bezpośrednio związane z przedsięwzięciem oraz koszty pośrednie związane z bieżącą działalnością

poniesionych wydatków), działalność Spółki – 38 653,9 tys. zł (52,5%), prowadzenie przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących inwestycji – 16 069,7 tys. zł (21,8%), obsługę inwestycji przez Ministra, w zakresie nadzoru i kontroli nad działalnością Spółki – 2 197 tys. zł (3%). Ponadto Minister pokrył udziały w kapitale zakładowym Spółki w kwocie 2 000 tys. zł.

Wskazane wydatki, w odniesieniu do przyjętych w umowie o powierzeniu zadań planowanych kosztów przygotowania i realizacji inwestycji, stanowiły 3% planu, w tym na: przygotowanie i realizację inwestycji – 0,8%, działalność Spółki – 22,7%, prowadzenie przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących inwestycji – 30,8%, obsługę inwestycji przez Ministra, w zakresie nadzoru i kontroli nad działalnością Spółki – 8,9%.

(akta kontroli str. 770-776, 2538)

Wydatki Ministra na obsługę inwestycji, w zakresie nadzoru i kontroli nad działalnością Spółki w latach 2021-2025 (do 31 marca) wyniosły 2 197 tys. zł, w tym na: wynagrodzenia pracowników – 2 138,9 tys. zł, wykonanie zaleceń/wytocznych konserwatorskich – 46,7 tys. zł, funkcjonowanie Rady Odbudowy (wynajęcie sali, catering) – 11,4 tys. zł.

W procesie przygotowania i realizacji inwestycji uczestniczyły w szczególności: Departament Finansowy, Departament Nadzoru Właścicielskiego i Departament Ochrony Zabytków⁴². W Ministerstwie obecnie zatrudnionych jest dwóch pracowników na stanowiskach ds. wykonywania praw z udziałów Skarbu Państwa oraz koordynacji działań dotyczących spółki celowej Pałac Saski (DNW)⁴³, dwóch pracowników w zakresie swoich obowiązków nadzoruje w zakresie finansowym proces planowania odbudowy Pałacu Saskiego oraz odbudowy Pałacu Saskiego (DF), jeden radca prawny w ramach swych obowiązków ma dokonywać czynności formalno-prawnych związanych z wykonywaniem umowy o powierzeniu zadań (DNW).

Minister zlecił⁴⁴ opracowanie dokumentu pn. „Wytoczne konserwatorskie dotyczące zasad stosowania materiałów i technik w procesie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie”, co zdaniem NIK było działaniem niegospodarnym. To zagadnienie zostało szczegółowo przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wydatki poniesione w związku z obsługą Rady Odbudowy w okresie od 9 września 2022 r. (data powołania członków Rady) do 31 marca 2025 r. dotyczyły organizacji trzech posiedzeń Rady Odbudowy. Rada Odbudowy nie zlecała w okresie objętym kontrolą wykonania opinii i ekspertyz zewnętrznych.

Spółki. Podziału środków z tych umów na trzy kategorie wydatków (na potrzeby kontroli NIK) dokonali pracownicy Ministerstwa.

⁴² Zgodnie z zarządzeniem Nr 7/2022 Dyrektora Generalnego MKiDN z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie określenia zadań i zasad współpracy komórek organizacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w procesie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie, zmienionym zarządzeniem Nr 16/2024 Dyrektora Generalnego MKiDN z dnia 25 września 2024 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie określenia zadań i zasad współpracy komórek organizacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w procesie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie. W wyniku zmiany zadania DOZ przejął DNW. Niepublikowane.

⁴³ Do zadań realizowanych na stanowisku pracy należy również obsługa Rady Odbudowy.

⁴⁴ Wniosek o dokonanie wydatku sporządzono w DOZ.

Minister corocznie zawierał ze Spółką umowy o udzielenie dotacji celowych na podstawie art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁵ (§ 6 ust. 9 umowy o powierzeniu zadań). W latach 2021-2025 (do 31 marca) Minister zawarł ze Spółką Celową 14 umów na łączną kwotę 113 588,1 tys. zł (po zmianach) na wydatki inwestycyjne na sfinansowanie zadania: „Odbudowa Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej”, w tym:

- umowę nr 160/DF-V/KP/2021 z 21 grudnia 2021 r. na kwotę 300 tys. zł, z której do 31 grudnia 2021 r. wydatkowano 249,3 tys. zł;
- umowę nr 165/DF-V/MHK/2021 z 22 lutego 2022 r.⁴⁶ na kwotę 8 000 tys. zł, z której do 14 listopada 2022 r. wydatkowano 8 000 tys. zł;
- umowę nr 103/DF-V/PS/2022 z 21 października 2022 r. na kwotę 3 200 tys. zł, z której do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano 2 940,8 tys. zł;
- umowę nr 104/DF-V/MHK/2022 z 21 października 2022 r. na kwotę 2 400 tys. zł, z której do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano 1 860,5 tys. zł;
- umowę nr 105/DF-V/MHK/2022 z 21 października 2022 r. na kwotę 4 200 tys. zł, z której do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano 3 389,7 tys. zł;
- umowę nr 48/DF-V/PS/2023 z 14 lutego 2023 r.⁴⁷ na kwotę 13 615 tys. zł, z której do 31 grudnia 2023 r. wydatkowano 8 117,4 tys. zł;
- umowę nr 49/DF-V/MHK/2023 z 14 lutego 2023 r.⁴⁸ na kwotę 14 450 tys. zł, z której do 31 grudnia 2023 r. wydatkowano 13 671,2 tys. zł;
- umowę nr 50/DF-V/MHK/2023 z 14 lutego 2023 r.⁴⁹ na kwotę 8 050 tys. zł, z której do 31 grudnia 2023 r. wydatkowano 7 403,9 tys. zł;
- umowę nr 86/DF-V/PS/2024 z 21 lutego 2024 r.⁵⁰ na kwotę 7 145,5 tys. zł, z której do 31 grudnia 2024 r. wydatkowano 4 922,1 tys. zł;
- umowę nr 87/DF-V/MHK/2024 z 21 lutego 2024 r.⁵¹ na kwotę 13 969 tys. zł, z której wydatkowano 13 154,2 tys. zł;
- umowę nr 88/DF-V/MHK/2024 z 21 lutego 2024 r.⁵² na kwotę 4 872 tys. zł, z której wydatkowano 4 725,9 tys. zł;
- umowę nr 31/DF-V/MHK/2025 z 31 stycznia 2025 r. na kwotę 16 000 tys. zł;
- umowę nr 32/DF-V/MHK/2025 z 31 stycznia 2025 r. na kwotę 2 000 tys. zł;
- umowę nr 37/DF-V/PS/2025 z 14 lutego 2025 r.⁵³ na kwotę 15 386,6 tys. zł.

Umowy zawierały elementy wymagane przez art. 150 ufp, tj.: szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana i termin jego wykonania; wysokość udzielonej dotacji; termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego; termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji; termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania, tryb kontroli wykonania zadania.

⁴⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm. Dalej: ufp.

⁴⁶ Umowa zmieniona aneksem nr 1 z dnia 3 sierpnia 2022 r.

⁴⁷ Umowa zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 17 marca 2023 r., nr 2 z dnia 29 grudnia 2023 r.

⁴⁸ Umowa zmieniona aneksem nr 1 z dnia 6 grudnia 2023 r.

⁴⁹ Umowa zmieniona aneksem nr 1 z dnia 6 grudnia 2023 r.

⁵⁰ Umowa zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 4 czerwca 2024 r., nr 2 z dnia 15 października 2024 r., nr 3 z dnia 20 grudnia 2024 r.

⁵¹ Umowa zmieniona aneksem nr 1 z dnia 20 grudnia 2024 r.

⁵² Umowa zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 26 kwietnia 2024 r., nr 2 z dnia 20 grudnia 2024 r.

⁵³ Umowa zmieniona aneksem: nr 1 z dnia 18 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1136-1142, 1158-1171, 1186-1209, 1341-1367, 1391-1410, 1429-1432, 1456-1471, 1611-1612, 1622-1641, 1653-1656, 1668-1687, 1809-1813, 1835-1880)

W latach 2023-2025 przekazano środki z budżetu państwa (wypłaty środków Spółce) w łącznej kwocie 24 910,5 tys. zł pomimo braku zawartych umów dotacji celowej, co zostało szczegółowo przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 906-917, 1920-1949)

Na NZW w dniu 22 grudnia 2021 r. uchwalono zasady kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu Spółki⁵⁴, zgodnie z którymi treść umowy z członkami Zarządu określa Rada Nadzorcza. Przy ustalaniu wynagrodzeń Zarządu Spółki uwzględniono treść uchwały nr 1 z 22 grudnia 2021 r. NZW oraz przepisu art. 8 ust. 4 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, zgodnie z którym do osób pełniących funkcje w Zarządzie Spółki Celowej stosuje się przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁵⁵. Wynagrodzenie całkowite członka Zarządu Spółki składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe (wynagrodzenie stałe) oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki (wynagrodzenie zmienne). Wysokość części stałej wynagrodzenia członków zarządu Spółki Celowej nie przekroczyła pięciokrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁵⁶.

W ww. uchwale nr 1 NZW ustalono, że w przypadku rozwiązania umowy z członkiem Zarządu Spółki może być przyznana odprawa, w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. Ponadto Rada Nadzorcza mogła zawrzeć z członkiem Zarządu Spółki umowę o zakazie konkurencji, obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji. Wskazano, że okres zakazu konkurencji nie może przekraczać sześciu miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji przez członka Zarządu Spółki, co zdaniem NIK było niecelowe i niegospodarne – szerzej opisano to w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na NZW w dniu 22 grudnia 2021 r. ustalono również zasady kształtowania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej Spółki⁵⁷. Określono, że wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki wynosi jednokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i obciąża koszty działalności Spółki.

(akta kontroli str. 342-347, 396-407, 585-704)

⁵⁴ Protokół NZW Spółki pod firmą: Pałac Saski spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (DNW-WN.0910.2.57.2021.JW).

⁵⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.

⁵⁶ Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

⁵⁷ Protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki pod firmą: Pałac Saski spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (DNW-WN.0910.2.57.2021.JW).

Do dnia 25 czerwca 2025 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie finansował kosztów odszkodowań z tytułu wyłączeń nieruchomości oraz z tytułu wygaśnięcia użytkowania wieczystego oraz ograniczonych praw rzeczowych, a także ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości i rozwiązania umowy dzierżawy, najmu lub użyczenia nieruchomości, o czym mowa w § 7 ust. 1 i 2 umowy o powierzeniu zadań.

(akta kontroli str. 11-15)

3. Zgodnie z § 8 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań Spółka przekazuje Ministrowi pisemną informację o wykorzystaniu środków finansowych, w terminie do 30 dni po zakończeniu każdego kwartału. Umowy dotacji zobowiązywały Spółkę do przekazywania informacji o wykorzystaniu środków finansowych w odpowiednich terminach.

Spółka przekazywała kwartalne informacje o wykorzystaniu środków finansowych. W przypadku czterech⁵⁸ z jedenastu informacji po zakończeniu realizacji zadania, na jakie została przyznana dotacja celowa, Spółka przekazała je po terminie. Pracownicy DF obsługujący umowy dotacji przypominali Spółce (e-mail, pisma) o obowiązku terminowego przekazania informacji o wykorzystaniu środków przekazanych dotacjami, wskazując, że nieprzekazanie informacji może skutkować brakiem możliwości uruchomienia dla Spółki środków finansowych na kolejny okres rozliczeniowy. Paweł Gołębiowski, Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił, że Departament w ramach bieżącej obsługi wniosków i umów dotacyjnych, utrzymuje stały kontakt z osobami odpowiadającymi za zakres finansowy w jednostkach podległych Ministerstwu. Spółka była i jest na bieżąco monitorowana w kwestiach terminów, ich przekroczeń lub wymaganej poprawności dokumentów, aby uniknąć opóźnień w tym zakresie.

Minister dokonywał weryfikacji rozliczenia przedłożonego przez Spółkę w terminie do 30 dni, co było zgodne z § 6 ust. 6 umowy dotacji. W przypadku stwierdzenia braków lub błędów w przedłożonym rozliczeniu Minister wzywał Spółkę do ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 1136-1834, 1881-1891, 1950-1955)

Spółka w latach 2021-2025 (do 31 marca) dokonała zwrotów z tytułu niewykorzystanych środków dotacji na łączną kwotę 7 562,6 tys. zł, w tym w:

- 2022 r. – 50,71 tys. zł w ramach umowy nr 160/DF-V/MHK/2021;
- 2023 r. – 1 005,5 tys. zł (259 241,30 zł w ramach umowy 103/DF-V/PS/2022, 501 695,38 zł w ramach umowy 104/DF-V/MHK/2022, 237 885,62 zł w ramach umowy 105/DF-V/MHK/2022 oraz 6 701 zł w ramach umowy 165/DF-V/MHK/2021);
- 2024 r. – 3 370,6 tys. zł (2 212 487,73 zł w ramach umowy 48/DF-V/PS/2023, 1 050 000,00 zł w ramach umowy 49/DF-V/MHK/2023 oraz 108 137,29 zł w ramach umowy 49/DF-V/MHK/2023);

⁵⁸ Spółka przekazała informację o wykorzystaniu środków dotyczące umowy: nr 160/DF-V/KP/2021 w dniu 18 lutego 2022 r., tj. 17 dni po terminie, który ustalono na dzień 1 lutego 2022 r. (§ 6 ust. 1 umowy); nr 86/DF-V/PS/2024, nr 87/DF-V/MHK/2024 oraz nr 88/DF-V/MHK/2024 w dniu 31 stycznia 2025 r., tj. jeden dzień po terminie, który ustalono na dzień 30 stycznia 2025 r. (§ 6 ust. 1 umowy).

- 2025 r. – 3 135,7 tys. zł (2 222 459,96 zł w ramach umowy 86/DF-V/PS/2024, 814 679,9 zł w ramach umowy 87/DF-V/MHK/2024 oraz 95 296,64 zł w ramach umowy 88/DF-V/MHK/2024).

Dodatkowo 14 marca 2025 r. Spółka dokonała korekty informacji o wykorzystaniu środków finansowych w ramach umowy nr 88/DF-V/MHK/2024, a 20 marca 2025 r. zwrotu niekwalifikowanych wydatków w wysokości 46 666,2 zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 1 186 zł.

(akta kontroli str. 1771-1773, 1791-1810, 2047-płyta CD1, 2510-2537)

Spółka dokonała zwrotu podatku od towarów i usług (VAT) w ramach umowy nr 160/DF-V/DK/2021 z 21 grudnia 2021 r. oraz częściowo z umowy nr 165/DF-V/MHK/2021 z 22 lutego 2022 r. Dokonując rozliczenia umowy nr 165/DF-V/MHK/2021 Spółka w piśmie z 29 listopada 2022 r. poinformowała Ministra, że posiada status czynnego podatnika podatku VAT oraz rozlicza podatek należny i dokonuje odliczeń. Spółka poinformowała, że wystąpiła o zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym za grudzień 2021 r. oraz styczeń 2022 r.

Zgodnie ze wzorem rozliczenia dotacji celowej na wydatki inwestycyjne, w części dotyczącej wykazu dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków majątkowych, w kolumnie 7 wykazywane są kwoty dotyczące podatku VAT do zwrotu do MKiDN (po terminie sprawozdawczym). Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił, że zobowiązanie Spółki do wykazywania kwot w kolumnie 7 wynika z zapisów umów dotacyjnych MKiDN na wydatki inwestycyjne, tj.:

- *Całkowite kwalifikowane koszty zadania mogą zawierać wyłącznie koszty niezbędne do jego realizacji i nie mogą uwzględniać podatku od towarów i usług (VAT) w części, którą Zleceniobiorca będzie miał prawo odzyskać lub rozliczyć w deklaracjach składanych do Urzędu Skarbowego;*
- *W przypadku odliczenia od podatku należnego kwoty podatku VAT zawartej w nakładach poniesionych na realizację inwestycji lub uzyskania przez Zleceniobiorcę na podstawie obowiązujących przepisów zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone ze środków, o których mowa w § 1 ust. 2, zobowiązany jest on do zwrotu na rachunek bankowy Zleceniodawcy, równowartości otrzymanych lub rozliczonych w deklaracji VAT-7 środków finansowych w terminie 7 dni od otrzymania zwrotu lub rozliczenia podatku.*

W umowach dotacji celowej, zawieranych po 2022 r., dodatkowo wskazano, że możliwość odzyskania podatku VAT Spółka rozpatruje w świetle przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁵⁹.

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami w kwestii uprawnienia do występowania o zwrot różnicy podatku VAT Spółka wystąpiła o interpretację indywidualną do Krajowej Administracji Skarbowej – Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. W dniu 30 października 2023 r. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wydał interpretację indywidualną (0114-KDIP4-3.4012.170.2023.5.IG), w której stwierdzono, że stanowisko, które Spółka przedstawiła we wniosku, jest nieprawidłowe. Spółka skierowała do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA) skargę na tę interpretację indywidualną. WSA w dniu 28 marca 2024 r. wydał wyrok⁶⁰, w którym uchylił zaskarżoną interpretację indywidualną. Dyrektor Krajowej

⁵⁹ Dz.U. z 2025 r. poz. 775, ze zm.

⁶⁰ Sygn. akt III SA/Wa 41/24.

Informacji Skarbowej wniosł do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę kasacyjną, do której Spółka odniosła się w odpowiedzi.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie poinformował, że wobec Spółki Celowej Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego prowadzi aktualnie kontrole celno-skarbowe w zakresie rozliczenia podatku VAT za okres od grudnia 2021 r. do marca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że rozstrzygnięcie powyższej kwestii umożliwi określenie statusu Spółki w zakresie skutków podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług, a także będzie miało wpływ na sposób rozliczania przez Spółkę dotacji celowych.

(akta kontroli str. 1154-1162, 1327-1331, 1341-1344, 1892-1913, 1950-1963)

Informacja o osiągniętych przez Spółkę przychodach z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych, a także z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przekazywana była przez Spółkę do MKiDN wraz z informacją o wykorzystaniu środków finansowych. Do 31 grudnia 2024 r. Spółka osiągnęła przychody z tytułu darowizn w kwocie 18 006 zł oraz z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 265 271,2 zł⁶¹. Nie dokonywano pomniejszenia dotacji o osiągnięte dochody, co było niezgodne z § 2 ust 2 umowy o powierzeniu zadań. Kwestie dotyczące niepomniejszania dotacji o osiągnięte przychody opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1662, 1950-1955, 2047-płyta CD1)

Do dnia 12 sierpnia 2025 r. osiągnięto następujący stopień realizacji poszczególnych etapów inwestycji:

- Etap 0 – wykonanie badań archeologiczno-konserwatorskich oraz prac konserwatorskich, w tym zabezpieczenie terenu prac. Etap nie zakończony, termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 30 października 2030 r.

Wykonane zostały prace wykopaliskowe i badania archeologiczne na terenie dawnego Pałacu Saskiego (lata 2022-2023), a także na terenie dziedzińca i oficyn dawnego Pałacu Brühla (2023 r.). Opracowany został program badań konserwatorskich reliktyw Pałacu Saskiego w zakresie wpisanym do rejestru zabytków. Teren inwestycji został ogrodzony i zabezpieczony (m.in. sprawdzanie saperskie, badania geofizyczne). Obecnie teren jest monitorowany i podlega całodobowej ochronie. W I kwartale 2024 r. relikty Pałacu Saskiego zostały zadaszone. Kolejne etapy prac archeologicznych – na terenie korpusu głównego Pałacu Brühla oraz kamienic od strony ul. Królewskiej prowadzone będą po uzyskaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji.

- Etap 1 – czynności związane z uzyskaniem i przygotowaniem dokumentacji wymaganej do złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji oraz uzyskaniem ostatecznej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Etap nie zakończony, termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 31 grudnia 2027 r.

Nie zostały zrealizowane w terminie etapy zakończone 15 listopada 2023 r.: etap 1.1 – wykonanie działań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1-5 ustawy

⁶¹ Dane wskazane w informacji o wykorzystaniu środków finansowych z umowy nr 86/DF-V/PS/2024.

o przygotowaniu i realizacji inwestycji (opóźnienie wyniosło 230 dni); etap 1.2 – wykonanie działań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 14 i 17 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji zostały zrealizowane w terminie wskazanym w umowie o powierzeniu zadań (opóźnienie wyniosło 23 dni), etap 1.3 – wykonanie działań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 8-13 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji (opóźnienie wyniosło 199 dni). Opóźnienia nie wpłynęły negatywnie na termin realizacji kolejnego etapu – Spółka przedłożyła Ministrowi wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w dniu 15 listopada 2023 r., co stanowiło zakończenie etapu 1.4 w terminie. Przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji Spółka wystąpiła o opinie, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, co stanowiło zakończenie etapu 1.5 w terminie (22 listopada 2023 r.). Nabycie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa (etap 1.6) stanowić będzie skutek otrzymania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Termin realizacji tego etapu określono w umowie o powierzeniu zadań na 31 grudnia 2027 r.

W dniu 8 grudnia 2023 r. Spółka złożyła do Wojewody Mazowieckiego wnioski o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Do 12 sierpnia 2025 r. nie została wydana decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Wobec przedłużającej się procedury administracyjnej związanej z rozpatrywaniem wniosku⁶², Spółka złożyła cztery częściowe wnioski dotyczące poszczególnych części inwestycji⁶³.

- Etap 2 – dokonanie wypłat odszkodowań – nie jest zakończony. Termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 31 grudnia 2028 r. Realizacja tego etapu jest bezpośrednio związana z otrzymaniem decyzji o lokalizacji inwestycji.
- Etap 3 – opracowanie projektu budowlanego oraz dokumentacji projektowej niezbędnej do realizacji inwestycji, obejmujących wszystkie branże wraz z uzyskaniem ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę – nie jest zakończony. Termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 31 grudnia 2027 r.

Etap 3.1 – przygotowanie wytycznych funkcjonalno-użytkowych (WFU) – zakończono terminowo (22 grudnia 2022 r.). Etap 3.2 – przeprowadzenie konkursu architektonicznego wraz z wizualizacjami, z uwzględnieniem przedłożenia Ministrowi werdyktu sądu konkursowego oraz wypłat nagród dla uczestników konkursu – zrealizowano w terminie (30 listopada 2023 r.). Etap 3.3 – przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji projektowej – nie został zakończony. Termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 31 grudnia 2024 r. Przeprowadzono konkurs architektoniczno-urbanistyczny na opracowanie koncepcji architektonicznej wraz z zagospodarowaniem terenu dla inwestycji, a następnie Spółka zaprosiła zwycięzcę konkursu do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki. Spółka podjęła działania zmierzające do wypracowania umowy, jaka miałyby być zawarta pomiędzy Spółką a zwycięskim biurem architektonicznym. W dniu 27 października 2023 r. przygotowany przez Spółkę projekt umowy został

⁶² Spółka kilkakrotnie była wzywana do uzupełnienia dokumentów lub złożenia wyjaśnień.

⁶³ Zostały złożone do Wojewody Mazowieckiego w dniu 2 lipca 2025 r.

przedłożony do akceptacji Ministra, który zgłosił do niego uwagi. Spółka dokonała zmian w projekcie umowy i nowy projekt umowy przekazała do zaopiniowania Ministra w dniu 27 listopada 2024 r. Projekt ten w dniu 3 grudnia 2024 r. został przekazany do zaopiniowania przez Prokuratorię Generalną RP (PGRP). W dniu 20 lutego 2025 r. Ministerstwo przekazało Spółce otrzymaną opinię PGRP zawierającą szereg sugestii zmian, które Spółka przeanalizowała i wprowadziła do projektu umowy. W dniu 17 kwietnia 2025 r. Spółka ponownie skierowała projekt do zaopiniowania przez MKiDN. Następnie w dniu 23 maja 2025 roku projekt umowy został przekazany do zaopiniowania przez PGRP, a przygotowana wówczas przez PGRP opinia uzupełniająca została przekazana Spółce przez MKiDN w dniu 9 lipca 2025 r. W dniu 10 lipca 2025 r. Spółka odesłała do MKiDN projekt umowy uwzględniający sugestie opinii uzupełniającej PGRP. W dniu 5 sierpnia 2025 r. Minister zaakceptował projekt specyfikacji warunków zamówienia publicznego dotyczącego realizacji dokumentacji projektowej, w tym projekt umowy na prace projektowe. Spółka rozpocznie negocjacje z biurem architektonicznym.

Nie zostały zrealizowane kolejne etapy, dla których przewidziane w umowie o powierzeniu zadań terminy nie upłynęły w dniu zakończenia kontroli, tj.: etap 3.4 – opracowanie projektu budowlanego (30 września 2027 r.) – realizacja tego etapu będzie możliwa po zakończeniu etapu 3.3; etap 3.5 – złożenie wniosków o pozwolenie na budowę oraz innych wniosków w celu uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych lub uzgodnień branżowych (30 marca 2027 r.); etap 3.6 – przekazanie Ministrowi przez Spółkę ostatecznych decyzji uzyskanych w ramach realizacji etapu 3.5 (30 października 2027 r.); etap 3.7 – opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji inwestycji we wszystkich branżach wraz z przedmiarami, kosztorysami i specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych (31 grudnia 2027 r.).

- Etap 4 – realizacja robót budowlanych. Termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 30 października 2030 r.
- Etap 5 – uzyskanie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów powstałych w wyniku realizacji inwestycji. Termin zakończenia etapu wskazany w umowie o powierzeniu zadań – 31 grudnia 2030 r.
- Etap 6 – czynności zmierzające do rozwiązania Spółki po zrealizowaniu celu, dla którego została utworzona. W umowie o powierzeniu zadań nie został określony termin.

Realizacja etapów 3.5, 3.6, 3.7, 4 oraz 5 będzie możliwa po wykonaniu etapu 3.4.
(akta kontroli str. 890-905)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie rocznego planowania działań i kosztów związanych z realizacją inwestycji Minister działał częściowo niezgodnie z postanowieniami umowy o powierzeniu zadań. W procesie uzgadniania ze Spółką programów inwestycji na 2024 r. i 2025 r. Minister:

- nie wyegzekwował od Spółki terminowego przedłożenia programu inwestycji na 2025 r.

Na podstawie § 6 ust. 3 pkt 1 umowy o powierzeniu zadań Spółka powinna przedkładać Ministrowi programy inwestycji do dnia 30 czerwca roku poprzedniego. Program inwestycji na rok 2025 został przedłożony przez Spółkę Ministrowi dopiero w dniu 13 września 2024 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 75 dni;

- z opóźnieniem zatwierdzał programy inwestycji na 2024 r. i 2025 r. oraz z opóźnieniem informował Spółkę o podjętej decyzji.

Zgodnie z § 6 ust. 6 umowy o powierzeniu zadań Minister zatwierdza przedłożony program inwestycji i o podjętej decyzji informuje Spółkę w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia dokumentu przez Spółkę. Minister nie zatwierdzał każdorazowo przekazanego programu inwestycji na 2024 r.⁶⁴ i 2025 r.⁶⁵, zatwierdzając kolejną skorygowaną wersję programu inwestycji na dany rok.

Minister zaakceptował przedłożony przez Spółkę (30 listopada 2023 r.) program inwestycji na 2024 r. w dniu 5 stycznia 2024 r. (dla kosztów działalności Spółki i dla kosztów prowadzenia przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych) oraz w dniu 9 stycznia 2024 r. (dla kosztów podstawowych). W dniu 6 lutego 2024 r. Minister poinformował Spółkę o zaakceptowaniu programu inwestycji na 2024 r. w zakresie: kosztów działalności Spółki oraz kosztów prowadzenia przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych. Informację o zaakceptowaniu programu inwestycji na 2024 r. w zakresie kosztów podstawowych Minister przekazał Spółce w dniu 9 lutego 2024 r.

Minister zaakceptował przedłożony przez Spółkę (23 października 2024 r.) program inwestycji na 2025 r. w dniu 17 stycznia 2025 r. (dla kosztów działalności Spółki i dla kosztów prowadzenia przez Spółkę działań informacyjnych i promocyjnych) oraz w dniu 29 stycznia 2025 r. (dla kosztów podstawowych). Minister zaakceptował 14 marca 2025 r. skorygowany program inwestycji na 2025 r. przedłożony przez Spółkę w dniu 10 lutego 2025 r. Minister nie przekazał Spółce informacji akceptacji programu inwestycji na 2025 r.;

- nie wyegzekwował od Spółki każdorazowego dołączenia do programów inwestycji na 2024 r. oraz na 2025 r. analizy ryzyka.

Na podstawie § 12 ust. 6 umowy o powierzeniu zadań Spółka, przekazując Ministrowi program inwestycji, każdorazowo dołącza do niego analizę ryzyka. Spółka nie załączyła analizy ryzyka do programów inwestycji na 2024 r. i 2025 r.;

- nie zapewnił pełnej zgodności i spójności programów inwestycji i planów rzeczowo-finansowych Spółki.

Zgodnie z § 6 ust. 4 umowy o powierzeniu zadań dokumenty, o których mowa w ust. 3 (program inwestycji i plan rzeczowo-finansowy), w zakresie planowanych działań i kosztów związanych z realizacją inwestycji, powinny być zgodne i spójne.

Rozbieżności w treści tych dokumentów na dany rok dotyczyły m.in.: 1] szacowanego zatrudnienia, tj. wg planu rzeczowo-finansowego na 2024 r. poziom zatrudnienia na koniec roku miał wynieść 41 etatów, natomiast

⁶⁴ Nie zatwierdził wersji otrzymanej 30 czerwca 2023 r.

⁶⁵ Nie zatwierdził wersji otrzymanej 13 września 2024 r.

wg programu inwestycji – 49 pracowników, z kolei wg planu rzeczowo-finansowego na 2025 r. poziom zatrudnienia na koniec roku miał wynieść 34 etatów, natomiast wg programu inwestycji – 36 pracowników; 2] planowanych wydatków inwestycyjnych, tj. wg planu rzeczowo-finansowego na 2024 r. wydatki te miały wynieść 25 914 497 zł, podczas gdy wg programu inwestycji – 31 102 000 zł, z kolei wg planu rzeczowo-finansowego na 2023 r. miał wynieść 20 002 550 zł, natomiast wg programu inwestycji – 13 615 000 zł.

Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił, że *Minister zapisami ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji zobowiązany jest do zapewnienia finansowania w formie dotacji celowych. Jako dysponent części budżetowych podejmuje decyzję o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej zgodnie z ufp. (...) W związku z tym, w ramach planowania budżetu Spółki, założono dwa obszary planowania działań: plan rzeczowo-finansowy Spółki i umowy dotacyjne. W ramach określonego harmonogramu Minister każdego roku informował Spółkę o przyjętych przez Radę Ministrów w projekcie ustawy budżetowej kwotach i grupach wydatków na inwestycje, w celu opracowania planów rzeczowo-finansowych. Zgodnie z § 6 ust. 3 umowy o powierzeniu zadań plan rzeczowo-finansowy na dany rok zostaje sporządzony i przedłożony przez Spółkę do MKiDN do dnia 31 marca. Wobec przedmiotowej inwestycji informacje o przyznanym limicie wydatków na dany rok przekazywane są z zachowaniem zasad i terminów przewidzianych przez ufp. Formalnie Minister akceptuje kwoty proponowane przez Zarząd Spółki na wszystkich etapach prac nad kształtem budżetu, a Spółka jest na bieżąco informowana o podejmowanych decyzjach. Zatem priorytetem dla MKiDN jest zgodność i spójność zawiadomień tworzonych w trakcie uchwalania ustawy budżetowej z planem rzeczowo-finansowym Spółki, a więc planem operacyjnym Spółki na dany rok obrotowy.*

Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił ponadto, że Spółka opracowała ocenę przy wykorzystaniu metodologii i wzorów dokumentów stosowanych w tym zakresie przez MKiDN, zgodnie z zaleceniem określonym w § 12 ust. 3 pkt 6 umowy o powierzeniu zadań.

W kwestii przedkładania oceny ryzyka Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił, że Spółka sporządziła pierwszą ocenę ryzyka, która została załączona do umowy o powierzeniu zadań. Następnie w 2024 r. dokument został zaktualizowany, a zmiany wprowadzono aneksem nr 2 do umowy.

Dyrektor DNW wyjaśnił, że *program inwestycji jest prognozą, na podstawie której Zarząd Spółki wnioskuje o środki finansowe do Ministra do dnia 1 lipca poprzedniego roku na kolejny rok kalendarzowy. Plan rzeczowo-finansowy Spółki stanowi natomiast plan operacyjny Spółki na dany rok obrotowy. Dyrektor DNW wyjaśnił również, iż pomimo zapisów § 6 ust. 3 umowy o powierzeniu zadań o spójności tychże dokumentów, Zarząd Spółki opracowując plan rzeczowo-finansowy w terminie późniejszym niż program inwestycji dysponuje danymi, na podstawie których sporządza plan rzeczowo-finansowy w oparciu o środki finansowe i inne zasoby, które są już w posiadaniu Spółki lub co do których Spółka posiada gwarancje/promesy na dany rok obrotowy (takimi danymi nie dysponuje podczas sporządzania prognozy). Co do zasady więc program inwestycji wyznacza pewne kierunki planowanej działalności Spółki, jednakże plan rzeczowo-finansowy stanowi plan operacyjny w oparciu o zaktualizowane dane.*

Oczywiste jest, że Minister jako dysponent części budżetowej podejmuje decyzje o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej zgodnie z ufp, oraz że Minister przekazuje informacje o przyznanym limicie wydatków na dany rok z zachowaniem zasad i terminów przewidzianych przez ufp. Zdaniem NIK, podejmując działania w zakresie rocznego planowania działań i kosztów związanych z realizacją inwestycji, Minister powinien jednak zapewnić ich realizację zarówno w sposób zgodny z ufp, jak i postanowieniami umowy o powierzeniu zadań. Minister, zawierając tę umowę, określił czynności, które powinny wykonać obie strony umowy, zatem zadaniem Ministra jest zapewnienie realizacji poszczególnych obowiązków przewidzianych w umowie o powierzeniu zadań przez podległe mu MKiDN oraz ich wyegzekwowanie od Spółki.

(akta kontroli str. 176-231, 778-870, 908-1135, 1914-1919, 2047-płyta CD1)

2. Minister – działając w ramach NZW Spółki Celowej – wyraził zgodę na zawieranie z członkami Zarządu Spółki umów o zakazie konkurencji, obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji, co było niecelowe i niegospodarne. Minister – działając w ramach NZW Spółki Celowej – w dniu 22 grudnia 2021 r. podjął uchwałę nr 1 w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu Spółki. Zgodnie z § 7 ust. 1 tej uchwały Rada Nadzorcza może zawrzeć z członkiem Zarządu umowę o zakazie konkurencji, obowiązującą po ustaniu pełnienia funkcji, pod warunkiem pełnienia funkcji przez członka Zarządu przez okres co najmniej trzech miesięcy, a wysokość odszkodowania za każdy miesiąc trwania zakazu konkurencji nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia stałego. Ponadto w myśl § 7 ust. 3 uchwały okres zakazu konkurencji nie może przekraczać sześciu miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji przez członka Zarządu. Stosownie do § 1 ust. 1-2 ww. uchwały z członkiem Zarządu Spółki zawierana jest umowa o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji, zaś treść umowy określa Rada Nadzorcza na warunkach określonych w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi spółkami oraz w uchwale.

Rada Nadzorcza Spółki dwukrotnie podjęła uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków umowy o świadczenie usług zarządzania (wzór umowy), wyrażając zgodę na zawarcie umów o świadczenie usług zarządzania z trzema członkami Zarządu Spółki⁶⁶. Stosownie do zawartych umów /.../⁶⁷ Po zmianie Zarządu na jednoosobowy Rada Nadzorcza przyjęła uchwałę w sprawie szczegółowych warunków umowy o świadczenie usług zarządzania⁶⁸, w której zobowiązano członka Zarządu do przestrzegania zakazu konkurencji po ustaniu

⁶⁶ Podjęte uchwały: uchwała nr 5/2022 Rady Nadzorczej z 28 lutego 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umowy o świadczenie usług zarządzania oraz delegowaniu Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pałac Saski sp. z o.o. do zawarcia umów z Członkami Zarządu Pałac Saski sp. z o.o., uchwała nr 21/2023 Rady Nadzorczej z 13 czerwca 2023 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umowy o świadczenie usług zarządzania oraz delegowaniu Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pałac Saski sp. z o.o. do zawarcia umów z Członkami Zarządu Pałac Saski sp. z o.o.

⁶⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 – dalej: „udip”) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233, ze zm. – dalej: „uzk”) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie postanowień umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁶⁸ Uchwała nr 1/2024 Rady Nadzorczej z 28 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umowy o świadczenie usług zarządzania oraz delegowaniu Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pałac Saski sp. z o.o. do zawarcia umów z Członkami Zarządu Pałac Saski sp. z o.o.

funkcji w okresie jednego miesiąca od dnia ustania pełnienia przez niego funkcji. Z tego tytułu przysługiwać ma odszkodowanie w wysokości obliczonej jako jednokrotność miesięcznego wynagrodzenia stałego.

Zgodnie z § 11 ust. 2 umowy o świadczenie usług /.../⁶⁹

Minister nie udzieliła informacji na pytanie NIK czy decyzja o zawieraniu umów o zakazie konkurencji była poprzedzona analizą ryzyka istniejących zagrożeń (działania na szkodę Spółki przez zwalnianych członków zarządu, zagrożeń płynących ze strony otoczenia gospodarczego w postaci nieuczciwej konkurencji w sytuacji braku przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie kraju i poza jego granicami, których działalność była zbieżna z przedmiotem działania Spółki, tj. odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie) i sposobu ich minimalizowania.

Marta Cienkowska, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyjaśniła natomiast, że w uchwale nr 1 NZW 22 grudnia 2021 r. w § 7 przekazano Radzie Nadzorczej uprawnienie do podjęcia decyzji o możliwości zawarcia umowy o zakazie konkurencji. Z projektu umowy o świadczenie usług zarządzania, załączonego do uchwały nr 5/2022 Rady Nadzorczej z 28 lutego 2022 r., wynika, że działalność konkurencyjna została określona przez Radę Nadzorczą w § 11 ust. 2 tego projektu umowy. Minister poinformowała, że Spółka jako pracodawca jest właściwa w sprawie udzielania informacji w zakresie wysokości odpraw i odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji.

Jan Zajączkowski, Prezes Zarządu Spółki poinformował, że byłym członkom Zarządu Spółki, odwołanym w dniu 19 stycznia 2024 r., /.../⁷⁰ przyznano i wypłacono odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji. Łącznie z tego tytułu wypłacono 138 056,31 zł.

Zdaniem NIK brak jest przesłanek, które uzasadniają zawarcie z członkami Zarządu Spółki umowy o zakazie konkurencji, obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji. Inwestycja jest realizowana przez Spółkę celową, powołaną do realizacji tego zadania. Spółka nie posiada de facto konkurentów, ma pozycję monopolistyczną na rynku krajowym. Minister nie dokonał analizy, która uzasadniałaby celowość wprowadzenia w kontraktach menadżerskich postanowień o zakazie konkurencji, obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji. Brak takich analiz oznacza, że decyzja o wypłacie odszkodowań nie miała należytego uzasadnienia, a tym samym wypłacenie byłym członkom Zarządu Spółki odszkodowań w łącznej wartości 138 056,31 zł NIK ocenia jako działanie niegospodarne.

(akta kontroli str. 342-347, 396-407, 585-704, 890-904)

3. Minister zlecił opracowanie dokumentu pn. „Wytyczne konserwatorskie dotyczące zasad stosowania materiałów i technik w procesie odbudowy Pałacu

⁶⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 udip i art. 11 ust. 2 uzk NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie postanowień umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁷⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 udip i art. 11 ust. 2 uzk NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wskazania konkretnego przepisu umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie”⁶⁶, co zdaniem NIK było działaniem niecelowym i niegospodarnym.

Sporządzenie dokumentu Wytyczne konserwatorskie zostało zlecone przez MKiDN przedsiębiorcy Konrad Grabowski Renova Project⁷¹, wybranemu na podstawie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przed zawarciem umowy o powierzeniu zadań. Wykonawca przekazał opracowany dokument w dwóch częściach: 22 grudnia 2022 r. oraz 12 stycznia 2023 r. Za zrealizowane dzieło wykonawca otrzymał wynagrodzenie w kwocie 46 740 zł.

DOZ przekazał do Spółki dokument Wytyczne konserwatorskie do wykorzystania jako podstawa merytoryczna do opracowania załącznika do przygotowywanego konkursu architektoniczno-urbanistycznego na opracowanie koncepcji architektonicznej wraz z zagospodarowaniem terenu dla inwestycji. W odpowiedzi Zarząd Spółki wskazał, że nie ma podstaw prawnych do dołączenia opracowania do dokumentacji konkursowej i przekazania ich do Stowarzyszenia Architektów Polskich, które będzie operatorem konkursu. W ponownych wyjaśnieniach Zarząd Spółki poinformował, że dokument Wytyczne konserwatorskie zawiera błędy formalne, zapisy stojące w sprzeczności z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa oraz postanowieniami umowy o powierzeniu zadań, a także błędy merytoryczne.

Zastępca Dyrektora DOZ wyjaśniła, że Departament *nie był zobowiązany do realizacji przedmiotowego wydatku dotyczącego przygotowania wytycznych w porozumieniu ze Spółką. Wydatek został zaakceptowany przez właściwe komórki MKiDN. Departament Ochrony Zabytków sprawując nadzór nad umową o powierzeniu zadań, działał z należytą starannością i dążył do zapewnienia realizacji zgodnie z zapisami ustawy o odbudowie Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie oraz z zachowaniem i poszanowaniem obowiązujących doktryn konserwatorskich.*

Zdaniem NIK zlecenie przez Ministra opracowania dokumentu Wytyczne konserwatorskie było niecelowe, ponieważ to Spółka została powołana w celu przygotowania i realizacji inwestycji, natomiast obowiązki Ministra dotyczą nadzoru i kontroli nad Spółką. Wobec powyższego wydatek poniesiony na opracowanie dokumentu Wytyczne konserwatorskie był niegospodarny. DOZ przed dokonaniem wydatku nie konsultował ze Spółką potrzeby sporządzenia ww. opracowania.

(akta kontroli str. 75-175, 423-437, 571-584)

4. W latach 2023-2025 Minister przekazał Spółce środki finansowe w łącznej kwocie 24 910,5 tys. zł przed zawarciem umów dotacji, co było niezgodne z art. 150 ufp oraz umową o powierzeniu zadań.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji Minister przekazuje Spółce środki finansowe w formie dotacji celowej. Zgodnie z art. 150 ufp dysponent części budżetowej udzielając dotacji celowej zawiera umowę.

⁶⁶ Dalej: dokument Wytyczne konserwatorskie.

⁷¹ Na podstawie umowy nr 470/2022/ZP z 29 listopada 2022 r. Termin realizacji zlecenia określony w umowie: do 10 grudnia 2022 r. Po aneksie z 16 grudnia 2022 r. termin ustalono na: do 22 grudnia 2022 r. – część tekstowa, do 10 stycznia 2023 r. – część graficzna.

Na podstawie § 6 ust. 8 umowy o powierzeniu zadań kwoty na wydatki inwestycyjne wskazane w ustawie budżetowej na dany rok stanowią podstawę do zawierania umów dotacji celowych. Udzielanie dotacji celowych (§ 6 ust. 9 umowy o powierzeniu zadań) realizowane jest przez przekazanie Spółce do podpisu umów dotacyjnych. Zgodnie z § 6 ust. 13 umowy o powierzeniu zadań dotacja dla Spółki będzie przekazywana przelewem na rachunek bankowy Spółki zgodnie ze szczegółowymi zasadami umów dotacyjnych.

W toku kontroli ustalono, że Minister przekazał Spółce środki pochodzące z budżetu państwa (wypłaty środków Spółce):

- 1) 2 stycznia 2023 r. w kwocie 507 997,57 zł oraz 10 stycznia 2023 r. w kwocie 3 700 000 zł, mimo że umowa nr 49/DF-V/MHK/2023 została zawarta 14 lutego 2023 r.;
- 2) 10 stycznia 2023 r. w kwocie 3 200 000 zł, mimo że umowa nr 50/DF-V/MHK/2023 została zawarta 14 lutego 2023 r.;
- 3) 16 stycznia 2023 r. w kwocie 7 600 000 zł, mimo że umowa nr 48/DF-V/PS/2023 została zawarta 14 lutego 2023 r.;
- 4) 23 stycznia 2024 r. w kwocie 354 168 zł oraz 6 lutego 2024 r. w kwocie 2 980 590 zł, mimo że umowa nr 86/DF-V/PS/ została zawarta 21 lutego 2024 r.;
- 5) 23 stycznia 2024 r. w kwocie 1 444 109 zł oraz 6 lutego 2024 r. w kwocie 1 359 077,4 zł, mimo że umowa nr 87/DF-V/MHK/2024 została zawarta 21 lutego 2024 r.;
- 6) 23 stycznia 2024 r. w kwocie 432 805 zł oraz 6 lutego 2024 r. w kwocie 239 750 zł, mimo że umowa nr 88/DF-V/MHK/2024 została zawarta 21 lutego 2024 r.;
- 7) 17 stycznia 2025 r. w kwocie 2 683 000 zł, mimo że umowa nr 31/DF-V/MHK/2025 została zawarta 31 stycznia 2025 r.;
- 8) 17 stycznia 2025 r. w kwocie 409 000 zł, mimo że umowa nr 32/DF-V/MHK/2025 została zawarta 31 stycznia 2025 r.

Paweł Gołębiowski, zastępca dyrektora DF wyjaśnił, że przekazywania środków finansowych przed podpisaniem umów dotacyjnych *dokonano na podstawie art. 145 ust. 1 pkt 1 ufp, który stanowi, że w przypadku, gdy ustawa budżetowa albo ustawa o prowizorium budżetowym nie zostaną ogłoszone przed dniem 1 stycznia, to do czasu ogłoszenia odpowiedniej ustawy podstawą gospodarki finansowej jest przedstawiony Sejmowi odpowiedni projekt ustawy, o którym mowa w art. 141 lub w art. 144 ufp.* Zastępca dyrektora DF poinformował, że *przedmiotowe uruchomienia wynikały z konieczności zapewnienia ciągłości i efektywności działania Spółki.*

Marta Cienkowska, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyjaśniła, że *Minister przekazuje Spółce środki finansowe przed podpisaniem umów dotacyjnych, co odpowiada praktyce stosowanej wobec innych podległych mu instytucji. Mechanizm ten jest zgodny z prawem, wystarczający, skuteczny i zapewnia płynne finansowanie działalności Spółki, umożliwiając realizację powierzonej inwestycji bez zbędnych przerw.*

Zdaniem NIK art. 145 ust. 1 pkt 1 ufp nie stanowi samoistnej podstawy prawnej do wypłaty środków z budżetu państwa w sytuacji, gdy nie została zawarta wymagana umową o powierzeniu zadań umowa dotacji celowej. Jakkolwiek zgodzić należy się ze stanowiskiem o konieczności zapewnienia przez Ministra ciągłości i efektywności działania Spółki, to zdaniem NIK nie może to następować

w sposób niezgodny z przepisami prawa i umową o powierzeniu zadań. Art. 150 ufp jednoznacznie wskazuje, że dysponent części budżetowej, udzielając dotacji celowej, zawiera umowę.

(akta kontroli str. 176-231, 1920-1949, 2047-płyta CD1, 2510-2520)

5. Minister nie dokonywał pomniejszenia dotacji o osiągnięte przez Spółkę przychody z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych, a także z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, co było niezgodne z § 2 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań.

Zgodnie z § 2 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań przychody Spółki osiągnięte z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych, a także z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, pomniejszają dotacje celowe z budżetu państwa, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji.

Do 31 grudnia 2024 r. Spółka osiągnęła przychody z tytułu darowizn w kwocie 18 006 zł oraz z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 265 271,2 zł⁷². Dotacje celowe nie zostały jednak pomniejszone o te kwoty.

Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił, że § 2 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań został sporządzony zgodnie z intencją ustawodawcy, przedstawioną w uzasadnieniu do projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, tj.: (...) *przychodami Spółki Celowej będą także przychody z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych oraz inne przychody z działalności gospodarczej, z tym, że przychody z działalności gospodarczej Spółki Celowej mogą być przeznaczane wyłącznie na realizację celu, jakim jest realizacja inwestycji polegającej na odbudowie Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej. Oczywiście przychody Spółki Celowej osiągnięte z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych a także z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej będą pomniejszały kwotę dotacji celowej z budżetu Państwa.* Zastępca Dyrektora DF wyjaśnił ponadto, że *Minister udziela dotacji celowych zgodnie z rocznymi planowanymi działaniami i kosztami związanymi z realizacją inwestycji, określonych w programach inwestycji, uwzględniając dane zawarte w ustawie budżetowej. W programach inwestycji, a w konsekwencji w corocznych umowach dotacyjnych, nie są ujmowane wskazane wyżej przychody Spółki, które Spółka samodzielnie przeznacza na realizację inwestycji niezależnie od zawartych umów dotacyjnych.*

NIK – dzieląc wyjaśnienia, że § 2 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań wypełnia postanowienia wskazane w uzasadnieniu do ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji – zauważył, że w umowie o powierzeniu zadań nie określono sposobu oraz terminu, w którym powinno nastąpić pomniejszenie dotacji o osiągnięte przychody z tytułu darowizn i odsetek. Podniesione zatem w wyjaśnieniach argumenty, odwołujące się do planów działalności czy programów inwestycji, pozostają bez związku z istotą stwierdzonej nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 176-231, 1662, 1950-1955, 2047-płyta CD1)

OCENA CZĄSTKOWA

Minister skutecznie egzekwował od Spółki obowiązek przedkładania programów inwestycji oraz planów rzeczowo-finansowych, a także zapewnił, że były one – co do zasady – zgodne i spójne. Dokumenty te, poza jednym przypadkiem,

⁷² Dane wskazane w informacji o wykorzystaniu środków finansowych z umowy nr 86/DF-V/PS/2024.

przekazywane były w terminach umożliwiających ich wykorzystanie w procesie nadzoru. Działania Ministra w zakresie rocznego planowania działań i kosztów nie odpowiadały jednak w wystarczającym stopniu zapisom umowy o powierzeniu zadań. Minister wprowadził zatwierdzał programy inwestycji przed zawarciem umowy dotacji celowej, lecz nie dochowywał terminu określonego w umowie o powierzeniu zadań.

Minister finansował zadania związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, przekazując i rozliczając środki publiczne. W latach 2021-2025 (do 31 marca) wydatki Ministra wyniosły ogółem 75 628,9 tys. zł, z czego 71 431,9 tys. zł zostało przekazanych Spółce w ramach dotacji celowej. Do dnia 12 sierpnia 2025 r. inwestycja pozostawała jednak w fazie początkowej, gdyż nie uzyskano decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji.

Analiza wydatkowania środków wskazuje, że Minister nie zapewnił optymalnego wykorzystania tych środków. Dotyczyło to m.in. niepominięszania dotacji o osiągnięte przez Spółkę dochody, wyrażenia zgody na zawieranie z członkami Zarządu Spółki umów o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji, zlecenia opracowania dokumentu nieprzydatnego dla inwestycji oraz przekazania Spółce znacznych środków (24 910,5 tys. zł) przed zawarciem umów dotacji. Nieprawidłowości te wskazują, że sposób działania Ministra w zakresie finansowania inwestycji nie był w pełni zgodny z zasadami prawidłowego dysponowania środkami publicznymi.

OBSZAR

3. Nadzór nad Spółką Celową i kontrola jej funkcjonowania

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Minister, stosownie do art. 7 ust. 5 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, wykonywał nadzór i kontrolę nad Spółką Celową zgodnie z art. 175 ufp, a także wykonywał prawa z udziałów Skarbu Państwa w Spółce Celowej. W ramach nadzoru, zgodnie z § 10 umowy o powierzeniu zadań, Minister akceptował dokumenty istotne dla realizacji inwestycji wskazane w § 10 ust. 1 pkt 1-8 umowy o powierzeniu zadań w tym: wnioski o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, wytyczne funkcjonalno-użytkowe (załącznik do dokumentacji konkursowej niezbędnej do przeprowadzenia konkursu architektonicznego na wykonanie pracy konkursowej), specyfikację warunków zamówień publicznych na roboty budowlane na kwotę większą niż wskazana w § 10 ust. 1 pkt 8.

Zadania i zasady współpracy komórek organizacyjnych Ministerstwa w procesie przygotowania i realizacji inwestycji zostały określone zarządzeniem Nr 7/2022 Dyrektora Generalnego MKiDN z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie określenia zadań i zasad współpracy komórek organizacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w procesie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie. W okresie od 24 marca 2022 r. do 25 września 2024 r., w procesie przygotowania i realizacji inwestycji uczestniczyły w szczególności: DF, DNW i DOZ. DF wykonywał zadania związane z planowaniem, nadzorowaniem i kontrolą realizacji Inwestycji, obsługą udzielania Spółce Celowej dotacji, w zakresie określonym umową o powierzeniu zadań. DNW wykonywał zadania związane z utworzeniem Spółki Celowej oraz prowadzeniem spraw związanych z wykonywaniem prawa z udziałów Skarbu Państwa w Spółce Celowej. DOZ wykonywał zadania związane z przygotowaniem i nadzorowaniem

wykonywania umowy o powierzeniu zadań, obsługą Rady Odbudowy oraz sporządzaniem zgody Skarbu Państwa reprezentowanego przez MKiDN na zawieranie umów z wykonawcami robót budowlanych, dostaw i usług w przypadkach określonych umową o powierzeniu zadań. Od dnia 26 września 2024 r. zadania realizowane przez DOZ przejął DNW.

(akta kontroli str. 35-39, 176-231)

W latach 2022-2025 (do 31 marca) Minister wyegzekwował od Spółki Celowej przekazanie sprawozdań kwartalnych o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe za okresy od początku roku do końca danego kwartału w formie druku F-01/I-01⁷³ oraz kwartalnych informacji o Spółce z oznaczeniem „J”, sporządzanych zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi zasad i sposobu prowadzenia Bazy Informacji o spółkach nadzorowanych przez Skarb Państwa oraz w sprawie wzorów ankiet*, określonymi w przygotowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów *Zasadach nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa*. Pracownicy Ministerstwa w korespondencji ze Spółką określili terminy przekazywania do MKiDN ww. sprawozdań i informacji⁷⁴. Pięć z 12 sprawozdań oraz 10 z 13 informacji było przekazanych po terminie. Dyrektor DNW wyjaśnił, że pracownicy Departamentu pozostawali w kontakcie telefonicznym i mailowym ze Spółką, sygnalizując potrzebę dotrzymania określonych terminów.

(akta kontroli str. 2041-CD1, 2189-CD3, 2212-2233, 2238-2249, 2300-2312, 2327-2353, 2509-2510)

Minister, stosownie do § 8 ust. 1 pkt 3 umowy o powierzeniu zadań, wyegzekwował od Spółki przekazywanie informacji o wszelkich istotnych zmianach dotyczących sytuacji finansowej i prawnej Spółki.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2300-2305, 2359-2404)

W ramach bieżącego nadzoru nad Spółką Celową w okresie od 19 maja 2022 r. do 30 lipca 2024 r. przedstawiciele MKiDN i Spółki Celowej brali udział w 16 spotkaniach koordynacyjnych⁷⁵, z których były sporządzane notatki. Przedmiotem spotkań były zagadnienia dotyczące m.in. stanu zaawansowania przygotowań i realizacji poszczególnych etapów inwestycji.

Grzegorz Kłoczko, Dyrektor DNW wyjaśnił, że od dnia 26 września 2024 r., tj. od dnia przejęcia przez DNW nadzoru nad wykonywaniem umowy o powierzeniu zadań Spółce Celowej, ani Spółka, ani Kierownictwo Ministerstwa nie sygnalizowało potrzeby organizacji podobnych spotkań. Jednocześnie Dyrektor DNW wskazał, że przedstawiciele MKiDN pozostawali w stałym kontakcie z przedstawicielami Spółki Celowej, w tym m.in. w sprawie postępowań dotyczących wniosków o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. DNW prowadził także korespondencję ze Spółką Celową w kontekście dopracowywania postanowień aneksu nr 2 do umowy o powierzeniu zadań, w zakresie korespondencji z Ministrem Klimatu i Środowiska oraz w przedmiocie

⁷³ Obowiązującego na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1799).

⁷⁴ Powinny być przekazywane do Ministra do ostatniego dnia miesiąca następującego po upływie danego kwartału, a za IV kwartał powinna być przekazane do dnia 15 lutego następnego roku.

⁷⁵ W 2022 r. odbyły się trzy spotkania (19 maja, 31 maja, 9 czerwca), w 2023 r. siedem spotkań (1 marca, 12 kwietnia, 10 maja, 7 czerwca, 18 października, 20 października, 9 listopada) i w 2024 r. sześć spotkań (25 stycznia, 20 marca, 4 kwietnia, 17 kwietnia, 29 maja, 30 lipca).

wniosku w sprawie projektu Specyfikacji Warunków Zamówienia dla planowanego postępowania przetargowego na roboty wykopaliskowe oraz badania archeologiczne i architektoniczne. Dodatkowo Dyrektor DNW wskazał, że 7 listopada 2024 r. przedstawiciele DNW uczestniczyli w charakterze słuchaczy w spotkaniu Spółki Celowej z Wojewodą Mazowieckim.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2300-2305, 2359-2404)

Minister korzystał z określonego w § 8 ust. 3 umowy o powierzeniu zadań uprawnienia do żądania pisemnych informacji z jednoczesnym wyznaczeniem terminu odpowiedzi. Żądania pisemnych informacji od Spółki dotyczyły m.in. przestrzegania harmonogramu działań związanych z przygotowaniem inwestycji oraz stopnia zaawansowania dokumentowania realizacji poszczególnych etapów przygotowania inwestycji.

Grzegorz Kłoczko, Dyrektor DNW wskazał, że w rozumieniu Departamentu całość korespondencji, jaką Minister prowadził ze Spółką, dotyczyła różnych aspektów realizowanej inwestycji i odbywała się na podstawie § 8 ust. 3 umowy o powierzeniu zadań, tj. na podstawie przepisu, który został ustanowiony w celu umożliwienia Ministrowi oraz działającym w jego imieniu pracownikom pozyskiwania informacji i swobodnego prowadzenia korespondencji ze Spółką.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2297-2299, 2354-2355, 2506-2508)

Zgodnie z § 10 ust. 1 Minister akceptował przedstawiane przez Spółkę Celową dokumenty, w tym m.in.: wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, cztery częściowe wnioski o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji w zakresie wykonania robót budowlanych polegających na budowie zadaszeń zabezpieczających zabytkowe relikty, przeprowadzenia robót wykopaliskowych na terenach archeologicznych, robót budowlanych polegających na rozbiórce pozostałości obiektów budowlanych znajdujących się poniżej poziomu terenu, wykonania robót budowlanych polegających na wzniesieniu dwóch budowli prototypowych, oraz – przed wszczęciem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego – dokumentację niezbędną do przeprowadzenia konkursu architektonicznego w tym wytyczne funkcjonalno-użytkowe, a także specyfikacje warunków zamówień publicznych dotyczących zamówień publicznych na roboty budowlane na kwotę większą niż wskazana w umowie o powierzeniu zadań, w szczególności zamówienia na realizację dokumentacji projektowej, w tym projekt umowy na prace projektowe.

Terminy akceptacji dokumentów oraz przekazywania uwag, przekazywania skorygowanych dokumentów, określone w § 10 ust. 2⁷⁶ i 3⁷⁷ umowy o powierzeniu zadań, były w większości przypadków dotrzymywane przez strony. Spośród badanych dokumentów w czterech przypadkach odnotowano opóźnienia w ich przekazaniu (w przedziale od pięciu do 19 dni po terminie). Ponadto w jednym przypadku o 15 dni przekroczony został termin przekazania przez Spółkę Celową dokumentu świadczącego o zawarciu zobowiązania finansowego, o którym mowa w § 10 ust. 5 umowy o powierzeniu zadań, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2471-2496)

⁷⁶ Terminy określone dla Ministra.

⁷⁷ Terminy określone dla Spółki.

2. Sposób sprawowania kontroli przez Ministra nad Spółką Celową, zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji, został określony w umowie o powierzeniu zadań (§ 9). Minister, na podstawie umowy o powierzeniu zadań, był zobowiązany do sprawowania kontroli prawidłowości całokształtu funkcjonowania Spółki, a w szczególności wydatkowania przekazanych jej środków finansowych Ministra pochodzących z budżetu państwa.

W okresie objętym kontrolą Minister nie poddał Spółki Celowej kontroli prawidłowości całokształtu jej funkcjonowania, a w szczególności wydatkowania przekazanych jej środków finansowych.

Marek Marczuk, Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli w MKiDN wyjaśnił, że w roku 2024 Biuro miało bardzo dużo zgłoszonych propozycji kontroli, przekraczających jego możliwości. Ponadto wskazał, że w związku z ograniczeniami zasobów kadrowych Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Dorota Żebrowska, Dyrektor Generalna w MKiDN w piśmie z 4 marca 2024 r. skierowanym do kierowników komórek organizacyjnych MKiDN zwróciła się o wyznaczenie co najmniej jednego pracownika, który będzie brał czynny udział w czynnościach kontrolnych przeprowadzanych przez to Biuro. Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli w MKiDN zwrócił również uwagę na ustalenie przez kierownictwo Ministerstwa priorytetów kontroli realizowanych przez MKiDN w 2024 r. i uwzględnienie w tych priorytetach Planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2024 r., który przewidywał zadanie kontrolne pod nazwą *P/24/025 Odbudowa Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie*. Zdaniem Dyrektora Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli: *Wobec bardzo ograniczonych zasobów kadrowych Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli (...) oraz przeświadczenia, że ww. zadanie zostanie przeprowadzone (...) przez Najwyższą Izbę Kontroli nie przeprowadzono kontroli w spółce Pałac Saski sp. z o.o.* NIK zwraca uwagę, że Minister jest zobowiązany do sprawowania kontroli prawidłowości całokształtu funkcjonowania Spółki. Obowiązek ten ma charakter stały i niezależny od działań innych organów kontroli.

(akta kontroli str. 2497-2505)

3. Minister oraz Generalny Konserwator Zabytków egzekwowali od Zarządu Spółki realizację obowiązków wynikających z umowy o powierzeniu zadań Spółce Celowej.

Spółka, stosownie do § 12 ust. 4 umowy o powierzeniu zadań, była zobowiązana przekazać Ministrowi, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, regulacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1-2. Minister otrzymał od Zarządu Spółki uregulowania dotyczące: organizacji wewnętrznej Spółki; wydatkowania środków finansowych, których wartość przewyższa 20 tys. zł; polityki kontroli wewnętrznej. Regulamin Organizacyjny Spółki, Regulamin udzielania zamówień publicznych, Regulamin udzielania zamówień z zakresu działalności kulturalnej w Spółce, Regulamin pracy oraz Regulamin udostępniania sprzętu służbowego oraz korzystania z tego sprzętu przez pracowników Spółki Minister otrzymał z jednodniowym opóźnieniem. Natomiast regulacje dotyczące polityki kontroli wewnętrznej Spółka przekazała z 75-dniowym opóźnieniem, po monicie z DOZ.

Spółka, stosownie do § 12 ust. 5 umowy o powierzeniu zadań, była zobowiązana do przekazania Ministrowi w terminie 14 dni od dnia dokonania zmiany regulacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1-2. Minister otrzymał od Spółki zmiany

w regulacji dotyczącej organizacji wewnętrznej⁷⁸, przy czym zmianę regulaminu organizacyjnego Spółki wprowadzoną uchwałą Zarządu nr 2/2024 z dnia 21 lutego 2024 r. otrzymał 22 sierpnia, tj. po terminie. Dyrektor DNW wyjaśnił, że w MKiDN wraz z pracownikiem Spółki przeprowadzono kwerendę, w wyniku której ustalono przyczynę opóźnienia (kłopoty techniczne na platformie ePUAP). NIK zauważa, że do dnia zakończenia kontroli (29 sierpnia 2025 r.) Minister nie został poinformowany o zmianie obowiązujących w spółce wewnętrznych regulacji w zakresie wydatkowania środków finansowych powyżej 20 tys. zł⁷⁹.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2242, 2300-2305, 2326, 2405-2466)

Stosownie do § 5 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań Spółka Celowa była zobowiązana do utworzenia Zespołu Doradczego do Spraw Konserwatorskich⁸⁰. Powołanie członka Zespołu wymagało pozytywnej opinii, a odwołanie – zgody, Generalnego Konserwatora Zabytków (§ 5 ust. 6 umowy). Na podstawie § 5 ust. 13 umowy o powierzeniu zadań Zarząd Spółki Celowej zobowiązany był przekazywać Generalnemu Konserwatorowi Zabytków kopie wszystkich uchwał Zespołu w terminie 7 dni roboczych od dnia ich podjęcia. Aneks nr 2 do umowy o powierzeniu zadań, który wszedł w życie z dniem podpisania, tj. 12 grudnia 2024 r., postanowienia dotyczące ww. Zespołu zostały usunięte i wprowadzone zostały: obowiązek Spółki Celowej powołania Doradcy Zarządu Spółki do Spraw Konserwatorskich⁸¹ (§ 5 ust. 2 zd. 1 w brzmieniu po aneksie nr 2), obowiązek Zarządu Spółki Celowej uzyskania od Generalnego Konserwatora Zabytków opinii do projektu uchwały w sprawie powołania i określenia szczegółowych obowiązków i kompetencji Doradcy (§ 5 ust. 2 zd. 3 w brzmieniu po aneksie nr 2), oraz obowiązek Zarządu Spółki Celowej przekazywania do Generalnego Konserwatora Zabytków kopii wszystkich opinii i rekomendacji Doradcy w terminie 7 dni roboczych od dnia ich przekazania Zarządowi Spółki Celowej przez Doradcę (§ 5 ust. 5 w brzmieniu po aneksie nr 2).

Agata Kurdziel, Zastępca Dyrektora DOZ wyjaśniła, że usunięcie Zespołu i wprowadzenie w jego miejsce Doradcy zaproponował Prezes Zarządu Spółki Celowej motywując zmianę tym, że działania Zespołu były nieefektywne. Zagadnienie zmiany umowy o powierzeniu zadań w tym zakresie było jednym z zagadnień omawianych na trzech spotkaniach koordynacyjnych: 20 marca, 4 kwietnia i 17 kwietnia 2024 r. Na ostatnim z nich Jakub Wiśniewski – ówczesny Zastępca Dyrektora DOZ podkreślił, że (...) *przy okazji realizacji tak skomplikowanego projektu jakim jest odbudowa zachodniej pierzei Placu Piłsudskiego konieczne jest elastyczne reagowanie na bieżącą sytuację i nieustanne wprowadzanie usprawnień – a takim zabiegiem wydaje się zmiana formuły pracy nad określeniem materiałów i technik, jakie mają być użyte przy odbudowie.*

Członkowie Zespołu byli powoływani po uzyskaniu pozytywnej opinii Generalnego Konserwatora Zabytków. Odwołanie członka Zespołu zostało poprzedzone uzyskaniem zgody ze strony MKiDN. Joanna Dadas, Naczelnik Wydziału Nadzoru w DNW poinformowała, że uchwała o powołaniu Doradcy

⁷⁸ Po zawarciu umowy o powierzeniu zadań Zarząd Spółki dwukrotnie zmienił regulamin organizacyjny Spółki.

⁷⁹ Uchwała Zarządu Spółki nr 6/2024 z 19 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia do stosowania w Spółce nowego Regulaminu Udzielania Zamówień Publicznych w Spółce Pałac Saski sp. z o.o.

⁸⁰ Dalej: Zespół.

⁸¹ Dalej: Doradca.

została przedstawiona do zaopiniowania Generalnemu Konserwatorowi Zabytków 9 lipca 2025 r. (ponad siedem miesięcy po wejściu w życie aneksu nr 2 do umowy o powierzeniu zadań) oraz, że nie było potrzeby przyspieszania trwającego w Spółce Celowej procesu poszukiwania właściwego kandydata na stanowisko Doradcy z uwagi na fakt, iż Spółka Celowa nie podpisała jeszcze umowy z pracownią architektoniczną w zakresie opracowania kompleksowej dokumentacji projektowej inwestycji.

Zespół w czasie swojego istnienia podjął w dniu 19 lipca 2023 r. pięć uchwał, które Zarząd Spółki Celowej przekazał do MKiDN pismem z 21 sierpnia 2023 r., tj. po terminie 7 dni roboczych od dnia ich podjęcia określonym w § 5 ust. 13 umowy o powierzeniu zadań. Agata Kurdziel, Zastępca Dyrektora DOZ wyjaśniła, że pisemnie nie zwracano Spółce Celowej uwagi na konieczność dotrzymywania terminu zawartego w § 5 ust. 13 umowy o powierzeniu zadań, z uwagi na fakt, że w tym zakresie uwagi były przekazywane Spółce Celowej podczas spotkań koordynacyjnych.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2238-2243, 2390, 2395-2397, 2467-2470)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Minister w dwóch przypadkach nieterminowo przekazał uwagi do dokumentów przedstawionych przez Spółkę do jego akceptacji. Było to niezgodne z § 10 ust. 2 umowy o powierzeniu zadań, stosownie do którego Minister wyraża akceptację lub przekazuje swoje uwagi do dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7, w terminie 30 dni, licząc od dnia przedłożenia tych dokumentów przez Spółkę.

Opóźnienia w przekazaniu odpowiedzi MKiDN w sprawie akceptacji przedłożonego przez Spółkę projektu umowy na prace projektowe wyniosły pięć⁸² oraz 15⁸³ dni po terminie.

Grzegorz Kłoczko, Dyrektor DNW wyjaśnił, że temat terminowości w przekazywaniu dokumentów był poruszany podczas spotkań koordynacyjnych, podczas których obydwie strony umowy, tj. Spółka Celowa i Minister deklarowali przestrzeganie terminów.

Najwyższa Izba Kontroli, dostrzegając podejmowane przez Ministra działania, wskazuje, że umowa o powierzeniu zadań jednoznacznie określa terminy przekazywania akceptacji lub uwag do dokumentów przedkładanych przez Spółkę, które Minister powinien zapewnić.

(akta kontroli str. 2189-CD3, 2300-2305, 2365, 2372, 2480-2481, 2493-2496)

OCENA CZĄSTKOWA

Minister, sprawując nadzór nad Spółką, egzekwował od niej obowiązek przedkładania m.in. regulacji wewnętrznych Spółki oraz – poza jednym przypadkiem – zmian tych regulacji, a także sprawozdań kwartalnych o przychodach, kosztach i wyniku finansowym Spółki. Minister podejmował działania zmierzające do uzyskania wymaganych dokumentów również

⁸² Pismo Katarzyny Pałubskiej, Dyrektora DOZ z 1 grudnia 2023 r. (znak: DOZ-SMOD.6442.36.2023.EG), stanowiące odpowiedź na pismo Jana Edmunda Kowalskiego, Prezesa Zarządu i Roberta Bernisza, Członka Zarządu z 27 października 2023 r. (znak: KW/036/10/2023).

⁸³ Pismo Jakuba Wiśniewskiego, Zastępcy Dyrektora DOZ z 26 stycznia 2024 r. (znak: DOZ-SMOD.6442.36.2023.EG), stanowiące m.in. odpowiedź na pismo Jana Edmunda Kowalskiego, Prezesa Zarządu oraz Roberta Artura Cicirko, Wiceprezesa ds. Finansowych z 12 grudnia 2023 r. (znak sprawy: DIKP.511.14.2023.KŻ, znak pisma: KW/021/12/2023).

w przypadkach, kiedy Spółka nie przekazywała ich w odpowiednim terminie. Minister akceptował dokumenty istotne dla realizacji inwestycji, wskazane w umowie o powierzeniu zadań. Terminy akceptacji dokumentów oraz przekazywania uwag, przekazywania skorygowanych dokumentów, określone w umowie o powierzeniu zadań, były w większości przypadków dotrzymywane przez strony. Ponadto w ramach sprawowanego nadzoru Minister organizował spotkania koordynacyjne z przedstawicielami Spółki w celu pozyskania informacji o bieżącym jej funkcjonowaniu, podczas których omawiano realizowane i planowane działania dotyczące inwestycji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Zapewnienie przez Ministra prawidłowego funkcjonowania Rady Odbudowy. 2. Wyegzekwowanie przez Ministra obowiązku pomniejszania dotacji o osiągnięte przez Spółkę przychody z tytułu darowizn, spadków i zbiorów publicznych, a także z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. 3. Przeanalizowanie przez Ministra zasadności zamieszczenia w umowach zawieranych z członkami Zarządu Spółki postanowień dotyczących zakazu konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji. 4. Wprowadzenie przez Ministra rozwiązań zapewniających przekazywanie środków publicznych wyłącznie po zawarciu stosownych umów dotacji. 5. Zapewnienie terminowego przekazywania korespondencji między Spółką Celową a MKiDN, wymaganej umową o powierzeniu zadań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 3 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 22 października 2025 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Piotr Miklis

/podpisano elektronicznie/